

Θέματα Αναπηρίας

4 Η Προσβασιμότητα στην Εκπαίδευση

26 Ανακοίνωση για τα δικαιώματα των ταξιδιωτών με μειωμένη κινητικότητα

31 ΕΣΑΕΑ - ΠΕΣΕΑ: δύο φορείς ενώνουν τις δυνάμεις τους

Αφιέρωμα

Προβλήματα στη σχολική ένταξη των ατόμων με αναπηρία

τεύχος 02

2005
Αύγουστος
Σεπτέμβριος
Οκτώβριος

ΑΘΗΝΑ 2005 **τεύχος 02**
Αύγουστος
Σεπτέμβριος
Οκτώβριος

	Editorial: Με μια ματιά... .. .03
	Ανάλυση: Η ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: Δράση σύνθετη πρωταρχικής σημασίας04
	Θέσεις: Ισότιμη ένταξη των ατόμων με αναπηρία στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας08 Η Πολιτεία υπερβαίνοντας τις ενοχές της11
	Το βήμα στο αναπηρικό κίνημα: Γονείς και Κηδεμόνες Ατόμων με Αναπηρία: Συνδικαλιστικοί Αγώνες από το 198112
	Αφιέρωμα: Οι θεσμοί της σχολικής ένταξης των ατόμων με αναπηρία μπροστά στα προβλήματα στέγασης και των πολύμορφων αποκλεισμών16
	Παρουσίαση: Ακτιβιστές και Συνήγοροι: Ευρωπαϊκό πρόγραμμα κατάρτισης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία22
	Ευρωπαϊκά Θέματα: Ανακοίνωση για τα δικαιώματα των ταξιδιωτών με μειωμένη κινητικότητα26
	Διεθνή Θέματα: Συμβούλιο της Ευρώπης και Θέματα Αναπηρίας29
	Συνεργασίες: ΕΣΑΕΑ-ΠΕΣΕΑ: Δύο φορείς ενώνουν τις δυνάμεις τους . .31
	Η ΕΣΑΕΑ παρεμβαίνει, προτείνει, διεκδικεί...32
	Εκδόσεις: Εκδόσεις για τον αυτισμό38

© APF

Ιδιοκτησία:
Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία - ΕΣΑΕΑ

Εκδότης:
Βαρδακαστάνης Γιάννης
Πρόεδρος ΕΣΑΕΑ

Διευθύντρια: Χατζηπέτρου Ανθή

Αρχειογράφος: Γιαννακά Σοφία

Σελιδοποίηση - Διαχωρισμοί - Φιλμς:
ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ (210 6006430-1)

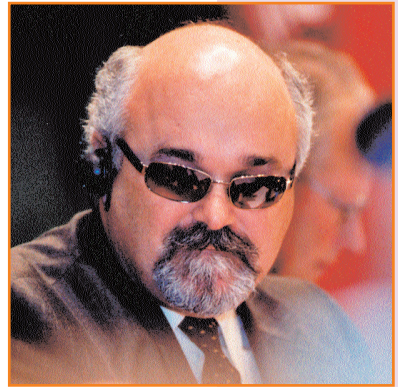
Εκτύπωση: ΔΕΣΜΟΣ (210 6644156)

Γραφεία ΕΣΑΕΑ:
Μυλλέρου 1, 104 36 Αθήνα
Τηλ. 210 - 5238961
Fax: 210 - 5238967
E-mail: esaea@otenet.gr
<http://www.esaea.gr>

Εκδίδεται σε 5.000 αντίτυπα και διανέμεται δωρεάν.

Σε περίπτωση αναδημοσίευσης παρακαλούμε να αναφέρετε ως πηγή το "Θέματα αναπηρίας".

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν υποχρεωτικά τις απόψεις της ΕΣΑΕΑ.

Με μια ματιά...

Εχοντας διαπιστώσει το έλλειμμα πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης της κοινωνίας σε θέματα αναπηρίας, ως αναπηρικό κίνημα της χώρας έχουμε αποδυθεί σε ένα αγώνα αναζήτησης νέων διαύλων επικοινωνίας και νέων πρακτικών για τη γεφύρωση του χάσματος. Προσδοκούμε ότι η έκδοση του περιοδικού μας "Θέματα Αναπηρίας" συμβάλλει με κάθε τεύχος του στο οικοδόμημα της προβολής των θεμάτων που απασχολούν τα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους καθώς και στην αναβάθμιση της αναπηρίας στη δημόσια ατζέντα.

Αυτό το τεύχος αφιερώνεται στο θεμελιώδες δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία στην εκπαίδευση. Μέσα από τα άρθρα καταξιωμένων επιστημόνων θα διαπιστώσετε ότι το υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας μας είναι ένα σύστημα διακρίσεων και αποκλεισμού, αφού τα άτομα με αναπηρία είτε στερούνται του δικαιώματός τους να εισαχθούν στο εκπαιδευτικό σύστημα, είτε αναγκάζονται να το εγκαταλείψουν, είτε είναι αποδέκτες μιας υποδεέστερης και υποβαθμισμένης εκπαίδευσης σε σχέση με τους άλλους μαθητές.

Αισιόδοξο μήνυμα μάς έρχεται από την Ευρώπη, με την ανακοίνωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τα δικαιώματα των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα που ταξιδεύουν αεροπορικώς, η οποία παρουσιάστηκε το Φεβρουάριο του 2005 από τον Αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Jacques Barrot, και το περιοδικό μας στη στήλη Ευρωπαϊκά Θέματα φιλοξενεί το θέμα αυτό. Η ανακοίνωση είναι ιδιαίτερα σημαντική γιατί σηματοδοτεί μια αλλαγή για περίπου 50 εκατομμύρια άτομα με αναπηρία που θα μπορούν να ταξιδεύουν αεροπορικώς χωρίς διακρίσεις και επίσης γιατί συνιστά μία πρώτη ειδική νομοθετική ρύθμιση για την αναπηρία.

Τέλος, στο τεύχος αυτό μπορείτε να ενημερωθείτε για την επικαιρότητα του αναπηρικού κινήματος, η οποία περιλαμβάνει δράσεις σε εθνικό επίπεδο σημαντικές για την συμμετοχή και την κατοχύρωση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία στη χώρα μας.

Γιάννης Βαρδακασιάνης
Πρόεδρος ΕΣΑΕΑ

editorial

Η ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: Δράση σύνθετη πρωταρχικής σημασίας

της **Μαρίλυς Χριστοφί,**
Τοπογράφου Μηχανικού, Εμπειρογνώμονα Προσβασιμότητας

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το πρώτο βήμα για τη διασφάλιση της εξίσωσης των ευκαιριών για τα άτομα με αναπηρία και την πλήρη συμμετοχή τους στις κοινωνικές και οικονομικές δραστηριότητες είναι η διασφάλιση της προσβασιμότητας στην εκπαίδευση. Δράση σύνθετη, που δεν περιορίζεται μόνο στη διασφάλιση κτιριακών υποδομών ελεύθερων εμποδίων ή στη δημιουργία εξειδικευμένων ανεξάρτητων προσβάσιμων εκπαιδευτικών δομών - "γκέτο".

Η προσβασιμότητα στην εκπαίδευση προϋποθέτει τη διαμόρφωση όλων των συνιστωσών (φυσικό περιβάλλον-κτιριακές υποδομές, εξοπλισμό - υλικοτεχνικές υποδομές, εκπαιδευτικό υλικό - εκπαιδευτικές μεθόδους - τρόπους πληροφορότητας κλπ.) που συνθέτουν τις εκπαιδευτικές δομές όλων των βαθμίδων, κατά τέτοιο τρόπο ώστε να καλύπτονται ισότιμα οι ανάγκες όλων των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας (εκπαιδευόμενων, εκπαιδευτών, διοικητικού και υποστηρικτικού προσωπικού, γονέων και κηδεμόνων) - με ή χωρίς αναπηρίες - σε ενιαίες δομές προσβάσιμες σε όλους.

Ο όρος "ειδική εκπαίδευση" δεν πρέπει να αναφέρεται σε συγκε-

κριμένο χώρο που εξυπηρετεί τα άτομα με αναπηρία. Αφορά εξειδικευμένο τρόπο εκπαίδευσης με χρήση πρόσθετων βοηθημάτων και υπηρεσιών εφόσον απαιτούνται, που όμως παρέχονται μέσα στις συμβατικές δομές στους εκπαιδευόμενους με αναπηρία, εφόσον αυτοί χρειάζονται εξειδικευμένο τρόπο εκπαίδευσης ή πρόσθετη υποστήριξη.¹ Η παλαιότερη αντίληψη για "ειδική εκπαίδευση" και "γενική εκπαίδευση", ως δύο διαφορετικά ανεξάρτητα συστήματα, πρέπει πλέον να αντιμετωπίσει την πρόκληση της συγχώνευσης σε ένα ενιαίο σύστημα προσβάσιμο σε όλους, διατηρώντας την επιφύλαξη των ιδιαίτερων δομών μόνο για τις περιπτώσεις εκείνες που αποδεδειγμένα απαιτούν καθ' ολοκληρία ιδιαίτερη μεταχείριση.

Ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί μόνο με τη διαμόρφωση ολοκληρωμένων στρατηγικών, που λαμβάνουν υπόψη τη διαφορετικότητα των ατόμων και βασίζονται στις αρχές του "Σχεδιασμού για όλους" και τη συνεργασία επαγγελματιών διαφόρων ειδικοτήτων αλλά και των ίδιων των ατόμων με αναπηρία και των οργανώσεών τους, γεγονός που οδηγεί σε μια νέα "κουλτούρα" των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας και κατ' επέκταση της κοινής γνώμης.

2. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

2.1. Στους Πρότυπους Κανόνες για την εξίσωση των ευκαιριών για τα άτομα με αναπηρία του Ο.Η.Ε αναφέρεται στον Κανόνα 6: "Εκπαίδευση"², η υποχρέωση των Κρατών για την παροχή ίσων ευκαιριών εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων στα άτομα με αναπηρία, σε δομές ενσωματωμένες στις παραδοσιακές και γίνεται ειδική αναφορά στην αναγκαιότητα αυτές οι δομές να είναι προσβάσιμες και εξοπλισμένες με υποστηρικτικές υπηρεσίες, κατάλληλα σχεδιασμένες για να ικανοποιούν τις ανάγκες των ατόμων με διαφορετικές αναπηρίες.

2.2. Στο Σύνταγμα της Ελλάδας (αναθεώρηση 2001) αναγνωρίζονται αφενός τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία για επαγγελματική ένταξη και συμμετοχή (άρθρο 21 - παραγρ. 6) και αφετέρου το δικαίωμα όλων των Ελλήνων (άρα και των Ελλήνων με αναπηρία) για δωρεάν παιδεία σε όλες τις βαθμίδες (άρθρο 16 - παραγρ.4), γεγονός που έμμεσα αναγνωρίζει την υποχρέωση της Πολιτείας για προσβάσιμες εκπαιδευτικές κρατικές δομές.

2.3. Στο Νόμο 2831/2000 (ΦΕΚ 140Α/ 13.6.2000) "Τροποποίηση των διατάξεων του Ν. 1577/1985

¹ Moore C. and D. Gilbert, 1998. *Educating students with disabilities in general education classrooms: a summary of the research*, Eugene: University of Oregon, Western regional Resource Center. Retrieved from <http://interact.uoregon.edu/wrrc/AKInclusion.html>

² Πρότυποι Κανόνες για την Εξίσωση των Ευκαιριών για τα Άτομα με Αναπηρία, υιοθετήθηκαν από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 20.12.1993, 48η συνεδρίαση, απόφαση 48/96 - παράρτημα.

"Γενικός Οικοδομικός Κανονισμός" και άλλες πολεοδομικές διατάξεις" (άρθρο 28, παράγρ.1 και 5) επιβάλλεται η οριζόντια και κατακόρυφη προσβασιμότητα μεταξύ άλλων και όλων των χώρων εκπαίδευσης που κατασκευάζονται από τη δημοσίευση αυτού και μετά, καθώς και η προσβασιμότητα όλων των υφιστάμενων κτιρίων που στεγάζουν υπηρεσίες του Δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα, κοινωφελείς οργανισμούς και ΝΠΔΔ (στα οποία περιλαμβάνονται και οι δημόσιοι χώροι εκπαίδευσης αλλά και τα ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα).

2.4. Με το Π.Δ. 16/18-1-96 (ΦΕΚ 10 Α') "Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/654/ΕΟΚ" επιβάλλεται ο σχεδιασμός των νέων και η διαρρύθμιση των υφιστάμενων χώρων εργασίας έτσι ώστε οι εργαζόμενοι με αναπηρία να κινούνται και να εργάζονται ανεμπόδιστα (Παράρτημα Ι, παράγρ.22 και παράρτημα ΙΙ, παράγρ.21). Στους χώρους εργασίας βεβαίως περιλαμβάνονται και οι χώροι εκπαίδευσης, αίθουσες διδασκαλίας, υποστηρικτικοί/διοικητικοί χώροι κλπ. όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης.

3. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ-ΑΝΑΓΚΕΣ

Η βελτίωση της προσβασιμότητας στην εκπαίδευση περιλαμβάνει:

3.1 τη βελτίωση της φυσικής πρόσβασης των εκπαιδευτικών δομών, δηλαδή τη βελτίωση των πεζοδρομίων και κρασπέδων/ρείθρων, των εξωτερικών διαμορφώσεων, των χώρων στάθμευσης, των εισόδων και οδύσεων (συμπεριλαμβανομένων των οδύσεων διαφυγής), των εσωτερικών και εξωτερικών θυρών, των τουαλετών και των αποδυτηρίων, του φωτισμού, κλιματισμού και εξαερισμού, των ανελκυστήρων, της σήμανσης, των επικαλύψεων δαπέδων και τοίχων, της διακόσμησης των χώρων και της χωροθέτησης των λειτουργιών έτσι ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες όλων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρίες διαφορετικών κατηγοριών, και να διασφαλίζεται η αυτόνομη και ασφαλής διακίνηση και λειτουργία αυτών σε όλους τους χώρους με οποιαδήποτε ιδιότητα. Για την υλοποίηση αυτού του στόχου μπορεί να απαιτηθεί η τοποθέτηση/κατασκευή ραμπών, χειρολισθήρων, αναβατορίων/ανελκυστήρων, η διαπλάτυνση θυρών, η πρόβλεψη αυτόματων θυρών, η προσαρμογή τουαλετών και αποδυτηρίων, η προσαρμογή του φωτισμού/ εξαερισμού/ κλιματισμού, η τοποθέτηση περσίδων σκίασης, η πρόβλεψη εγκαταστάσεων ενίσχυσης ήχου, η βελτίωση της ακουστικής

*Προσβάσιμο θρανίο σύμφωνα με τον ADA
ΠΗΓΗ: Modern Education Furniture, LLC
<http://www.modernedfurn.com/designs/876/>*

χώρων, η βελτίωση της σήμανσης, η δημιουργία χρωματικών αντιθέσεων μεταξύ των διαφόρων στοιχείων, η επαναχωροθέτηση των λειτουργιών, η επαναδιαρρύθμιση των χώρων κλπ.

3.2 τη βελτίωση της προσβασιμότητας του εξοπλισμού των εκπαιδευτικών δομών, δηλαδή των επίπλων και διαφόρων σκευών, του αθλητικού εξοπλισμού, των ηλεκτρονικών υπολογιστών και προγραμμάτων, των φωτοτυπικών μηχανημάτων, των συσκευών ενδο/εξω επικοινωνίας κλπ., και την πρόβλεψη ειδικών βοηθημάτων π.χ. μεγενθυτών γραμμάτων, φωτοτυπικών μηχανημάτων με δυνατότητα μεγέθυνσης, μετατροπών κειμένου σε ήχο, συστημάτων ηχητικής και φωτεινής ειδοποίησης, κλπ.

*Εξοπλισμός για άτομα με προβλήματα όρασης - The University of Aarhus
ΠΗΓΗ: Accessibility to educational institutions in Denmark - by the Danish Centre for Accessibility on behalf of the Danish Ministry of Education*

3.3 τη διασφάλιση της προσβασιμότητας του εκπαιδευτικού υλικού και της πληροφόρησης εν γένει και των εκπαιδευτικών μεθόδων με πρόβλεψη υλικού σε προσβάσιμες μορφές (κασέτες, γραφή Braille) ή ακόμη και με τη βοήθεια διερμηνέα, με αναδιάρθρωση της ύλης, καθιέρωση υποστήριξης από εξειδικευμένο εκπαιδευτικό προσωπικό, πρόβλεψη πιο ευκολονόητων συγγραμμάτων κλπ. λαμβάνοντας υπόψη τη διαφορετικότητα των εκπαιδευόμενων.

Κατά το σχεδιασμό προσβάσιμων δομών πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες ενός ευρέως φάσματος αναπηριών. Έτσι:

- Άτομα με κινητικές αναπηρίες έχουν ανάγκη κυρίως παρεμβάσεων στο φυσικό περιβάλλον δηλαδή απλού και λογικού φυσικού σχεδιασμού, χώρων στάθμευσης κοντά στις εισόδους, διαδρομών σύντομων με την ελάχιστη δυνατή κλίση και σημεία ανάπαυσης και ελιγμών, σταθερών και λείων επιφανειών, αυτόματων και εύκολων στο χειρισμό θυρών κατάλληλου πλάτους, ισόπεδης πρόσβασης, ραμπών, ανελκυστήρων σε όλους τους ορόφους, προσβάσιμων χώρων υγιεινής και αποδυτηρίων, χειρολαβών στήριξης, μηχανισμών και διακοπών σε κατάλληλα ύψη, εξοπλισμών που απαιτούν μικρή μυϊκή δύναμη στη χρήση και διασφαλίζουν τη χρήση από άτομα με αδυναμία στα άνω άκρα κλπ.

- Άτομα με προβλήματα όρασης έχουν ανάγκη παρεμβάσεων στο φυσικό περιβάλλον αλλά κυρίως στον εξοπλισμό και τον τρόπο πληροφόρησης, δηλαδή έχουν ανάγκη απλού και λογικού σχεδιασμού του φυσικού περιβάλλοντος, οδηγών τυφλών και ανάγλυφης σήμανσης, διαδρομών ελεύθερων από εμπόδια, επισήμανσης κλιμακωτάσιων- ραμπών- εμποδίων εν γένει, χειρολισθήρων και προστατευτικών περιθω-

ρίων 25-30εκ. ύψους σε σκάλες και ράμπες, χώρων καλής ακουστικής, περιοχών με χαρακτηριστικούς ήχους και οσμές για καλύτερο προσανατολισμό, πολύ καλού φωτισμού χωρίς αντανακλάσεις, έντονων χρωματικών αντιθέσεων, φωτεινών πινακών με έντονη αντίθεση κειμένου/συμβόλων και φόντου, απτικής και ακουστικής σήμανσης, σήμανσης Braille, εναλλακτικών μορφών πληροφόρησης (κασέτες, δισκέτες/CD, διαδίκτυο), ευκολοδιάβαστων κειμένων, ειδικού εξοπλισμού κλπ.

- Άτομα με προβλήματα ακοής έχουν ανάγκη παρεμβάσεων στο φυσικό περιβάλλον αλλά κυρίως στον εξοπλισμό και τον τρόπο πληροφόρησης, δηλαδή έχουν ανάγκη από εγκαταστάσεις ενίσχυσης ήχου, καλή ακουστική χώρων, ελαχιστοποίηση του γενικού θορύβου, δυνατότητα χρήσης προσωπικών ακουστικών βοηθημάτων, οπτική πληροφόρηση, σαφείς λωρίδες κίνησης πεζών, καλές συνθήκες φωτισμού, δυνατότητα χρήσης της νοηματικής κλπ.

- Άτομα με προβλήματα αντίληψης έχουν ανάγκη γενικότερων παρεμβάσεων, που περιλαμβάνουν: απλό και σαφή σχεδιασμό των χώρων, εξοπλισμό εύκολο στη χρήση συνοδευόμενο από απλές σαφείς οδηγίες, οδηγούς με διαφορετικά χρώματα ή αλλαγή στην υφή, σύντομα και σαφή κείμενα, ενίσχυση της σήμανσης από χρώματα, σύμβολα και προφορικές οδηγίες, εκπαιδευμένο προσωπικό υποστήριξης.

- Άτομα με αλλεργίες ή άσθμα έχουν ανάγκη κυρίως από συστηματική συντήρηση και καθαρισμό του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος. Επιφάνειες στιλπνές εύκολα καθαριζόμενες, απομάκρυνση της σκόνης κατά τον καθαρισμό, υλικά αντιαλλεργικά μη αρωματικά, καλός εξαερισμός, καθαρισμός και συντήρηση των συστημάτων εξαερισμού, περιβάλλοντα μη καπνιστών, αποφυγή χρήσης υλικών για εξωτερική χρήση σε εσωτερικούς χώρους, αποφυγή υγρασίας κλπ είναι μερικές προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν καλύτερο περιβάλλον.

4. ΜΕΘΟΔΕΥΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ - ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

Αναμφίβολα το σημείο εκκίνησης είναι η εξασφάλιση κατάλληλων κτιριακών και εν γένει υλικοτεχνικών υποδομών για όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες (προσχολική, α'-β'-γ' βάρθια, επαγγελματική, δημόσια και ιδιωτική) και χρήσεις (αίθουσες διδασκαλίας και εργαστήρια, αθλητικοί χώροι, χώροι διοίκησης, χώροι εστίασης, χώροι διακίνησης, χώροι πολλών εκδηλώσεων κλπ.).

Και οι μεν νεοκατασκευαζόμενες εγκαταστάσεις, βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας, επιβάλλεται πλέον να κατασκευάζονται προσβάσιμες για όλους -αν και καμμία ελεγκτική αρχή δεν έχει προβλεφθεί μέχρι σήμερα για την σχετική πιστοποίηση-, η απο-

Aarhus Business School ΠΗΓΗ: Accessibility to educational institutions in Denmark - by the Danish Centre for Accessibility on behalf of the Danish Ministry of Education

κατάσταση όμως της προσβασιμότητας των υφιστάμενων εγκαταστάσεων απαιτεί μεθοδική αντιμετώπιση, σχεδιασμό και ανάπτυξη ολοκληρωμένων επιχειρησιακών προγραμμάτων, που προϋποθέτουν την εμπλοκή και συνέργια πολλών Φορέων (εκπαιδευτική κοινότητα, αναπηρικοί Φορείς, τοπική αυτοδιοίκηση, κεντρική διοίκηση κλπ.).

Όσον αφορά στη διασφάλιση της προσβασιμότητας του πάσης φύσεως εξοπλισμού των εκπαιδευτικών δομών, θα πρέπει πλέον σε όλες τις προμήθειες κάθε είδους εξοπλισμού και υλικού γενικότερα για την κάλυψη των αναγκών τους να περιλαμβάνεται ως απαραίτητη προϋπόθεση επιλογής η ικανοποίηση των αναγκών και των ατόμων με αναπηρία, όπως αυτές αναπτύχθηκαν παραπάνω.

Η δε προσβασιμότητα γενικά των κτιριακών και υλικοτεχνικών υποδομών πρέπει να αποτελεί ένα από τα βασικότερα κριτήρια αξιολόγησης των εκπαιδευτικών δομών.

Σημαντικό ρόλο στην διασφάλιση της προσβασιμότητας των εκπαιδευτικών υποδομών καλείται πλέον να παίξει αφενός η Τοπική Αυτοδιοίκηση- δεδομένου ότι τόσο η συντήρηση των σχολικών εγκαταστάσεων, όσο και η αδειοδότηση λειτουργίας ιδιωτικών σχολείων και σχολών διαφόρων κατευθύνσεων έχει περιέλθει στην αρμοδιότητά της (βλ. ΠΔ 410/1995/ΦΕΚ231Α Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας, άρθρο 24 - 38 και Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, άρθρο 8 παράγρ.4) και αφετέρου οι διοικήσεις των Ιδρυμάτων Ανωτέρας και Ανωτάτης εκπαίδευσης, τα οποία αποτελούν αυτόνομα ΝΠΔΔ.

Η Κεντρική Διοίκηση (Υπουργείο Παιδείας, ΥΠΕΣΔΔΑ, Υπουργείο Οικονομικών κλπ.) καλείται να δει

το θέμα της προσβασιμότητας των εκπαιδευτικών δομών όχι πια σαν "κερασάκι στην τούρτα", αλλά σα θεμελιακή επιλογή με συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα υλοποίησης, να συνεισφέρει σε συντονιστικό/κατευθυντικό επίπεδο και να διασφαλίσει τα απαραίτητα κονδύλια για τις παρεμβάσεις, ενώ οι τοπικοί αναπηρικοί φορείς θα πρέπει αφενός να αποτελέσουν το μοχλό πίεσης και αφετέρου να διαδραματίσουν τον κρίσιμο ρόλο του παροχέα τεχνογνωσίας σε συνεργασία με τους εξειδικευμένους επαγγελματίες.

Η προσβασιμότητα των εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων όμως, για να λειτουργήσει αποτελεσματικά, απαιτεί και την παράλληλη ανάπτυξη αλυσίδας υποστηρικτικών δράσεων, όπως π.χ. τη διασφάλιση προσβάσιμης μεταφοράς από και προς αυτές του προσωπικού και των εκπαιδευόμενων με αναπηρίες, τη διασφάλιση συστηματικής και διαρκούς συντήρησης και αξιοπιστίας των όποιων εξυπηρετήσεων (κατασκευών, εξοπλισμού, λειτουργικών ρυθμίσεων κλπ.) για τη διευκόλυνση της πρόσβασης τεθούν σε λειτουργία, τη μεθοδική πληροφόρηση της εκπαιδευτικής κοινότητας και των συλλόγων γονέων/κηδεμόνων με στόχο την ωρίμανση της κοινής γνώμης στην κατεύθυνση αφενός της αποδοχής και υποστήριξης του ενιαίου μοντέλου προσβάσιμης εκπαιδευτικής δομής και αφετέρου της περιφρούρησης των μέτρων για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας, γεγονός που παραπέμπει στην αναγκαιότητα ανάπτυξης ουσιαστικής συνεργασίας μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων πλευρών ώστε να καταγραφούν οι ανάγκες, να τεθούν οι προτεραιότητες και να μεθοδευτεί απο κοινού η υλοποίηση συγκεκριμένων δράσεων σε τοπι-

κό και κεντρικό επίπεδο. Από τις βασικότερες υποστηρικτικές δράσεις και η ανάπτυξη σχεδίου εκκένωσης των εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων και διαφυγής των ατόμων με αναπηρία από αυτές, σε περιπτώσεις εκτάκτου ανάγκης, η γνωστοποίησή του στους άμεσα ενδιαφερόμενους και η κατά διαστήματα εκπαίδευσή τους σε αυτό.

Εδώ πρέπει να αναφερθεί η αναγκαιότητα της άμεσης εκπαίδευσης/ενημέρωσης στοχευμένων ομάδων (τεχνικών όλων των βαθμίδων, στελεχών ΟΤΑ και δημοσίων υπηρεσιών, εκπαιδευτικών, γονέων και κηδεμόνων κλπ.) σε θέματα προσβασιμότητας ώστε αφενός να γίνει κατανοητή η κρισιμότητα και σημασία της στο πλαίσιο μιας δημοκρατικής κοινωνίας ίσων ευκαιριών και αφετέρου να διαχυθεί η απαραίτητη τεχνογνωσία που προ-απαιτείται για την κατάσθρωση των λεπτομερών επιχειρησιακών σχεδίων για τη δημιουργία προσβάσιμων εκπαιδευτικών δομών.

Τελειώνοντας θα πρέπει να τονίσουμε το γεγονός ότι **προσβάσιμες εκπαιδευτικές υποδομές σημαίνει πιο άνετες, πιο ασφαλείς και πιο υγιεινές υποδομές για το σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας.** Εγκαταστάσεις με ράμπες και ανελκυστήρες αντί κλιμάκων, με αντιαλλεργικά υλικά και χρώματα, με σωστό φωτισμό, εξαερισμό και ακουστική, με συστηματικό καθαρισμό και συντήρηση χώρων και εξοπλισμών, με εύκολο στο χειρισμό εξοπλισμό προσαρμοσμένο στις ανάγκες κάθε κατηγορίας χρηστών κλπ. δεν είναι μόνο εγκαταστάσεις προσβάσιμες για τα άτομα με αναπηρία αλλά σίγουρα καλύτερες και ασφαλέστερες εγκαταστάσεις για όλους με σεβασμό στη διαφορετικότητα των ατόμων. ■

Ισότιμη Ένταξη των Ατόμων με Αναπηρία στο Εκπαιδευτικό Σύστημα της Χώρας

του Καθηγητή Χρίστου Αλεξίου

Μέλους του Γενικού Συμβουλίου & της Εκτελεστικής Γραμματείας της ΕΣΑΕΑ

Το άρθρο 4, του Συντάγματος, ορίζει πως "οι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου" και "έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις" το άρθρο 16 παρ.3 και 4, ορίζει πως "όλοι οι Έλληνες έχουν δικαίωμα δωρεάν Παιδείας σε όλες τις βαθμίδες της, στα Κρατικά Εκπαιδευτήρια" και πως "τα έτη υποχρεωτικής φοίτησης δεν μπορεί να είναι λιγότερα από εννέα". Στο άρθρο 21 παρ.6 του αναθεωρημένου Συντάγματος του 2001, ο Συνταγματικός Νομοθέτης προσθέτει διάταξη που ορίζει ότι, "τα άτομα με αναπηρία έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων, που να εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας", και το άρθρο 116, παρ.2 επιτρέπει την λήψη θετικών μέτρων υπέρ ομάδων, οι οποίες τελούν υπό συνθήκες πραγματικής ανισότητας, που είναι αναγκαία για την προστασία ή για τη διευκόλυνση των ατόμων με αναπηρία. Θεμελιακό μέτρο για την εξασφάλιση της αυτονομίας, της επαγγελματικής ένταξης και της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας είναι η εκπαίδευση. Όμως στον τομέα της εκπαίδευσης παραβιάζεται, τόσο στη νομοθεσία όσο και στην εκπαιδευτική πράξη, το συνταγματικό δικαίωμα της ισότητας όλων των Ελλήνων συνεπώς

και των Ελλήνων με αναπηρία. Ως το 1981, τα άτομα με αναπηρία δεν αναφερόταν καν στη νομοθεσία για την εκπαίδευση. Με το Ν.1143/81, έγινε μια πρώτη, δειλή θεσμική προσπάθεια ανάληψης ευθυνών για την εκπαίδευση "των αποκλινόντων εκ του φυσιολογικού ατόμων", όπως ο νόμος αυτός ονομάζει τα άτομα με αναπηρία. Με το Ν. 1566/85, έγινε μια πρώτη σοβαρή θεσμική προσπάθεια ένταξης των ατόμων με αναπηρία στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας. Η ένταξη αυτή, ωστόσο, δεν είναι ισότιμη με των μη αναπήρων ατόμων. Με το άρθρο 2, παρ.3 αυτού του νόμου, που αφορά την εκπαίδευση των μη αναπήρων παιδιών, "η φοίτηση είναι υποχρεωτική στο δημοτικό σχολείο και στο Γυμνάσιο, εφόσον το άτομο δεν έχει υπερβεί το 16ο έτος της ηλικίας του. Όποιος έχει την επιμέλεια του προσώπου του ανηλικού και παραλείπει την εγγραφή ή την ενοποίηση του προσώπου του ανηλικού ως προς τη φοίτηση, τιμωρείται, σύμφωνα με το άρθρο 458 του Ποινικού Κώδικα". Όταν όμως, η εκπαίδευση είναι υποχρεωτική για τα παιδιά και τους γονείς, είναι υποχρεωτική και η παροχή της εκπαίδευσης από το κράτος και οι γονείς έχουν το δικαίωμα προσφυγής σε ποινικό δικαστήριο κατά του κράτους, όταν δεν παρέχει την εκπαίδευση που σύμφωνα με το νόμο δικαιούται το παιδί τους. Το α-

ποτέλεσμα είναι πως ακόμα και στα πιο απομακρυσμένα χωριά υπάρχουν σχολεία, ή αν τα παιδιά είναι λίγα και δεν μπορεί να ιδρυθεί σχολείο, τα παιδιά μεταφέρονται με έξοδα του κράτους στα πιο κοντινά σχολεία. Δεν συμβαίνει το ίδιο και με την εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία. Όπως αναφέρεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 32 του Ν.1566/85, που αφορά την Ειδική Αγωγή, "με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, μπορεί να γίνει υποχρεωτική η φοίτηση των ατόμων με ειδικές ανάγκες στα ειδικά σχολεία και τις λοιπές ειδικές μονάδες από το 3ο μέχρι το 18 έτος της ηλικίας τους για την ειδική αγωγή, και από το 14ο μέχρι το 20ο έτος για την ειδική επαγγελματική εκπαίδευση". Αυτό δηλώνει πως η εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία μπορεί να γίνει, αλλά δεν είναι υποχρεωτική για τα άτομα με αναπηρία, που σημαίνει πως η παροχή εκπαίδευσης στα άτομα με αναπηρία, μπορεί να γίνει, αλλά δεν είναι υποχρεωτική για το κράτος. Με το Ν.2817/2000, για την "Εκπαίδευση των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες", έγινε η δεύτερη, πιο σοβαρή, πιο ουσιαστική και πληρέστερη θεσμική προσπάθεια ένταξης των ατόμων με αναπηρία στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας, αλλά δε διέγεται η διάταξη της πα-

ισότιμη ένταξη

ραγράφου 2, του άρθρου 32 του Ν.1566/85, που καθιστά δυνατή και όχι υποχρεωτική την εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία. Το Υπουργείο Παιδείας δεν έχει αναλάβει τη δέσμευση που να καθιστά την εκπαίδευση των Ατόμων με Αναπηρία υποχρεωτική, γιατί το κράτος συνολικά δεν είναι διατεθειμένο να πληρώσει το οικονομικό κόστος αυτής της δέσμευσης.

Το αποτέλεσμα είναι, τα άτομα με αναπηρία να αντιμετωπίζονται από την Πολιτεία ως πολίτες Β' και Γ' κατηγορίας, και να βρίσκονται, στην πλειονότητά τους, έξω από το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας. Αψευδείς μαρτυρίες για αυτό δίνουν τα στοιχεία που παρέχει το ίδιο το Υπουργείο Παιδείας.

Το Δελτίο Πληροφοριών της Διεύθυνσης Ειδικής Αγωγής του Υπουργείου Παιδείας, έκδοση 1994, αναφέρει ότι " στο μαθητικό πληθυσμό της γενικής εκπαίδευσης (4-18 ετών), της χώρας μας υπάρχει σύμφωνα με τις διεθνείς στατιστικές ένα ποσοστό 10% ή 175.000 περίπου που είναι μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και ιδιαίτερες μαθησιακές δυσκολίες".

Στο ίδιο Δελτίο αναφέρεται ότι 14.136 μαθητές , περίπου το 8% φοιτούσαν, το σχολικό έτος 1992-1993, σε Ειδικά Σχολεία, σε Ειδικές Τάξεις, ή σε Τμήμα Ένταξης σε σχολεία γενικής εκπαίδευσης. Στη "Χαρτογράφηση Ειδικής Αγωγής" που έγινε το 2004 από το Τμήμα Ειδικής Αγωγής του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, υλοποιώντας ένα ερευνητικό πρόγραμμα του ΕΠΕΑΚ , αναφέρεται ότι, 15.850 μαθητές, περίπου το 9% των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, φοιτούσαν, το σχολικό έτος 2002-2003, σε Ειδικά Σχολεία, Ειδικές Τάξεις ή Τμήματα Ένταξης σε Σχολεία Γενικής Εκπαίδευσης. Ποσοτική αύξηση 1% σε 10 χρόνια. Και από τον αριθμό αυτό, 94,3% των μαθητών είναι σε Ειδικά Σχολεία, Ειδικές Τάξεις, ή Τμήματα Ένταξης της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και μόνο 5,7 % είναι σε Ειδικά Σχολεία Δευτε-

ροβάθμιας Εκπαίδευσης. Πρέπει να σημειωθεί ότι η Διεύθυνση Ειδικής Αγωγής πληροφορεί ότι ο αριθμός 15.850 δεν είναι ακριβής, γιατί ορισμένες Διευθύνσεις δεν έδωσαν στοιχεία στην έρευνα και ότι ο ακριβής αριθμός είναι 19.300 μαθητές.

Είναι αυτονόητο πως, αν από τις 175.000 των παιδιών σχολικής ηλικίας, που έχουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και ιδιαίτερες μαθησιακές δυσκολίες 9% φοιτούν σε Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής, και αν από αυτό το 9% μόνο 5,7% φοιτούν σε Σχολεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, τότε ο αριθμός των ατόμων με αναπηρία στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, (Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι) είναι αναπόδραστα ελάχιστος. Δεν έχουμε απογραφή των φοιτητών με αναπηρία, αλλά σύμφωνα με αναφορές που έγιναν στην ημερίδα. "Πανεπιστήμιο για όλους: Όροι και Προϋποθέσεις Πλήρους Ένταξης των Φοιτητών με Αναπηρία στην Ακαδημαϊκή Ζωή", που έγινε τον Δεκέμβριο του 2003 στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, μπορούμε με σχετική βεβαιότητα να υποθέσουμε πως το ακαδημαϊκό έτος 2003 μετείχαν στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση λιγότεροι από 400 φοιτητές. Δεν έχουμε, επίσης απογραφή μαθητών που φοιτούν σε σχολεία της Γενικής Εκπαίδευσης.

Η ζοφερή αυτή εικόνα είναι ακόμα πιο ζοφερή για τα άτομα με βαριές και πολλαπλές αναπηρίες, όπως είναι τα άτομα με αυτισμό, βαριά νοητική υστέρηση και πολλαπλές αναπηρίες, ελάχιστα από τα οποία βρίσκονται σε Κρατικά Ειδικά Σχολεία και κανένα σε Σχολεία Γενικής Εκπαίδευσης. Αυτή η ποσοτικά ζοφερή εικόνα της Εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία, γίνεται ακόμα πιο ζοφερή αν λάβουμε υπόψη την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Τα Ειδικά Σχολεία, οι Ειδικές Τάξεις, τα Τμήματα Ένταξης που υπάρχουν, δεν αξιολογήθηκαν ποτέ, δεν εξοπλίστηκαν επαρκώς με την απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή, δεν υπο-

στηρίχτηκαν με τα αναγκαία Αναλυτικά Προγράμματα, ειδικά διδακτικά βιβλία, λογισμικά και άλλα εκπαιδευτικά υλικά, και δεν στελεχώθηκαν επαρκώς με εκπαιδευτικό προσωπικό εξειδικευμένο σε κατηγορίες αναπηρίας, με αποτέλεσμα, με λίγες εξαιρέσεις, να παρέχουν μια ποιοτικά χαμηλή εκπαίδευση στα Ειδικά Σχολεία, στις Ειδικές Τάξεις, και στα Τμήματα Ένταξης στα σχολεία γενικής εκπαίδευσης, ενώ η γενικότερη και ποσοτικά απροσδιόριστη ένταξη σε σχολεία γενικής εκπαίδευσης χωρίς εξειδικευμένους εκπαιδευτικούς και κατάλληλη υποστήριξη, παραμένει ουσιαστικά μια ρητορική επαγγελία.

Η έλλειψη εξειδικευμένων εκπαιδευτικών και άλλων επιστημόνων Ειδικής Αγωγής σε κατηγορίες αναπηρίας είναι, στη χώρα μας, τραγική και αποτελεί θεμέλιο τροχοπέδη σε κάθε προσπάθεια ανάπτυξης σε αυτόν τον πολύπλοκο, εξαιρετικά δύσκολο, και πολύπαδο τομέα εκπαίδευσης.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα, αποτελεί το γεγονός ότι το ίδιο το Τμήμα Ειδικής Αγωγής του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, που σύμφωνα με τον Ν. 2817 έχει ως έργο του "την επιστημονική έρευνα, τη μελέτη και τεκμηρίωση και υποβολή προτάσεων για το σχεδιασμό και την εφαρμογή εκπαιδευτικής πολιτικής στην Ειδική Αγωγή", στη μεγάλη πλειοψηφία του είναι στελεχωμένο με αποσπασμένους εκπαιδευτικούς, που δεν είναι εξειδικευμένοι στην εκπαίδευση παιδιών με αναπηρία.

Άλλο χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το γεγονός ότι τα Κέντρα Διάγνωσης, Αξιολόγησης και Υποστήριξης (ΚΔΑΥ), που, σύμφωνα με το Ν.2817 έχουν σκοπό "την προσφορά υπηρεσιών διάγνωσης, αξιολόγησης και υποστήριξης των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, καθώς και την υποστήριξη, πληροφόρηση, και ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών των γονέων και της κοινωνίας", με λίγες εξαιρέσεις, είναι, επίσης, στελεχωμένα με εκπαιδευτικούς που έχουν μια γενική γνώση περί Ειδικής

© E.C.

© APF

Αγωγής και όχι μια εξειδικευμένη σε κατηγορίες αναπηρίας εκπαίδευση, με αποτέλεσμα να μην μπορούν καν να ανταποκριθούν στο πλήθος των αιτήσεων για διάγνωση - αξιολόγηση, που αποτελεί την αφετηρία του έργου τους (εκκρεμούν 2.000 αιτήσεις για διάγνωση - αξιολόγηση) και αυτό αφορά ιδιαίτερα τα παιδιά με αυτισμό, βαριά νοητική υστέρηση και πολλαπλές αναπηρίες, όπως είναι τα τυφλο-κωφά άτομα, ή τα άτομα με σύνθετες σωματικές αισθητηριακές και νευροψυχιατρικές αναπηρίες, για τα οποία το Υπουργείο Παιδείας δεν παρέχει καθόλου, ή σχεδόν καθόλου εκπαίδευση.

Η ποσοτική και ποιοτική υποβάθμιση της εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία φαίνεται και από το ποσοστό που διαθέτει το Υπουργείο Παιδείας από τον Τακτικό Κρατικό Προϋπολογισμό του που δεν ξεπερνά το 2%. Από το 1ο ΕΠΕΑΕΚ είχε διαθέσει περίπου το 0,6% και από το 2ο ΕΠΕΑΕΚ, διαθέτει περίπου 1,3%, παρά το γεγονός ότι τα άτομα με αναπηρία αποτελούν το 10% του μαθητικού πληθυσμού της χώρας, και η εκπαίδευσή τους είναι πιο περίπλοκη και πιο δαπανηρή.

Αλλά και αυτό το πολύ μικρό ποσοστό, από έλλειψη εξειδικευμένων σε κατηγορίες αναπηρίας επιστημόνων Ειδικής Αγωγής, και από έλλειψη απογραφής του προβλήματος και επιστημονικού

σχεδιασμού για την αντιμετώπισή του, σε ότι αφορά το 1ο ΕΠΕΑΕΚ, με ελάχιστες εξαιρέσεις, ξοδεύτηκε για προγράμματα επιφανειακής επιμόρφωσης χιλιάδων εκπαιδευτικών στην Ειδική Αγωγή, που ήταν ουσιαστικά προγράμματα ευαισθητοποίησης, ενώ από το 2ο ΕΠΕΑΕΚ, ένα μεγάλο μέρος του ποσού δεν έχει ακόμα απορροφηθεί, επειδή δεν έχουν υποβληθεί επιλέξιμα προγράμματα που να πληρούν τους στόχους, κάτι που μαρτυρεί και πάλι την έλλειψη εξειδικευμένων επιστημόνων που μπορούν να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν σοβαρά προγράμματα Ειδικής Αγωγής.

Είναι πλέον φανερό, ότι το Υπουργείο Παιδείας συντηρεί από δεκαετίες ένα εκπαιδευτικό σύστημα διακρίσεων και αποκλεισμού, που παράγει πολίτες Β' και Γ' κατηγορίας, όταν, από τη μια παρέχει σε μια μειοψηφία ατόμων με αναπηρία μια υποδεέστερη και υποβαθμισμένη εκπαίδευση, σε σχέση με τα Ελληνόπουλα χωρίς αναπηρία, και από την άλλη η πλειοψηφία των ατόμων με αναπηρία, και ιδιαίτερα των ατόμων με βαριές και πολλαπλές αναπηρίες, παραμένουν αποκλεισμένα από το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας, σε πλήρη παραβίαση του Συντάγματος της χώρας και όλων των Ευρωπαϊκών και Διεθνών Συμβάσεων για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα που έχει υπογράψει η χώρα.

Είναι αδήριτη και επείγουσα ανάγκη, και είναι συνταγματική επιταγή, η ανατροπή αυτής της απαράδεκτης κατάστασης, που διαιωνίζει την αδυναμία των ατόμων με αναπηρία να ασκήσουν ανεμπόδιστα και με ίσους όρους το θεμέλιο ανθρώπινο και συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμά τους στην εκπαίδευση, συνακόλουθα να ασκήσουν το δικαίωμά τους στην εργασία, στον πολιτισμό και στην ίδια τη ζωή.

Την ανατροπή αυτή θέτει ως μια βασική προτεραιότητά του το αναπηρικό κίνημα της χώρας και θα την επιδιώξει με επίμονο και αδιάκοπο αγώνα, που έχει ως αδιαπραγμάτετο στόχο του την ισότιμη ένταξη των ατόμων με αναπηρία στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, δεμελική στρατηγική προϋπόθεση αποτελεί η επανεξέταση της εκπαιδευτικής νομοθεσίας, προκειμένου: α. να απαλειφθούν οι διατάξεις που δημιουργούν διακρίσεις, εκπαιδευτικό αποκλεισμό και ανισότητες και παραβιάζουν τις διατάξεις του Συντάγματος και τις διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας για τα ανθρώπινα δικαιώματα, και β. να θεσπιστούν διατάξεις που υποχρεώνουν την εφαρμογή της νομοθεσίας από το Υπουργείο και εξισώνουν στην πράξη την εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία με τα μη ανάπηρα άτομα. ■

Η Πολιτεία υπερβαίνοντας τις ενοχές της ...

του **Αντώνη Σκορδιλιά**
Δημοσιογράφου

Η εκπαίδευση των παιδιών με αναπηρία καθίσταται υποχρεωτική με απόφαση υπουργού Παιδείας (Ν.1566/85), μόνο όταν το κράτος έχει τη δυνατότητα να την παρέχει. Σε πλήρη αντίθεση με το άνευ όρων "υποχρεωτικό" της εκπαίδευσης των "άλλων" παιδιών. Ο ορισμός της αρνητικής διάκρισης!

Αξίζει τον κόπο να εστιάσουμε λίγο στη διατύπωση: υποχρεωτική μεν η εκπαίδευση, πλην όμως υπό προϋποθέσεις! Η απόλυτη αυτοαναίρεση, η απόλυτη αντίφαση. Η απόλυτη αυτοϋπόνομηση κάθε ορθολογικής απενοχοποιημένης προσπάθειας διαχείρισης του "προβλήματος" εκπαίδευσης των ΑμεΑ. Διότι περί προβλήματος επρόκειτο προ εικοσαετίας εξαιτίας των χρόνιων υστερήσεων της ελληνικής Πολιτείας, περί "προβλήματος" εξακολουθεί δυστυχώς να παραμένει και σήμερα, δεδομένης της ανικανότητας της Πολιτείας να ανταποκριθεί στα αυτονόητως δικαιωματικά.

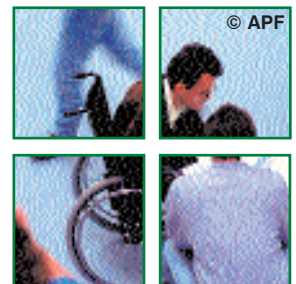
Για να κατανοήσουμε πλήρως το βαθμό ενοχής του Ν.1566/85

ας τον υποθέσουμε διαφορετικά διατυπωμένο: "Η εκπαίδευση των παιδιών με αναπηρία δεν είναι υποχρεωτική. Δεν παρέχεται, παρά μόνον όταν το κράτος έχει τη δυνατότητα να την παρέχει". Ως διατύπωση φαντάζει άκρως σοκαριστική. Δίχως άλλοθι και ενοχές, νομιμοποιεί το ΔΕΝ, τον αποκλεισμό. Πλην όμως είναι πλήρως εναρμονισμένη με τον ρεαλισμό που αντιγράφει την αντιδραστική πραγματικότητα έως και σήμερα. Ποιο το σαφέστερο αποδεικτικό του ΔΕΝ από το 90% των ατόμων με αναπηρία που έχουν βιώσει και βιώνουν τον αποκλεισμό από την εκπαιδευτική διαδικασία;

Ας εστιάσουμε όμως στον προ πενταετίας Ν.2817/2000, το μεγαλύτερο σύγχρονο νομοθετικό βήμα στο χώρο της Ειδικής Αγωγής, αξιολογώντας το βαθμό πραγμάτωσής του. Ο νόμος έχει σήμερα πρακτικά αχρηστευθεί, χωρίς ποτέ επί της ουσίας να έχει εφαρμοστεί στην πράξη. Αντ' αυτού, στο πεδίο απόγνωσης που καλλιέργησε η αστοχία των προσδοκιών, ποικίλα μικρά και μεγάλα συμφέροντα

διαχειρίζονται το "δικαίωμα" χιλιάδων παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες με όρους ελεύθερης αγοράς. Σε ό,τι αφορά τέλος τις όποιες υπολειπόμενες προοπτικές διασφάλισης του δικαιώματος από πλευράς Πολιτείας, η εγκατάλειψη στο ράφι των ειδικών εκπαιδευτικών αναλυτικών προγραμμάτων για επτά κατηγορίες "ειδικών" παιδιών (καίτοι για τη δημιουργία τους συνεργάστηκαν όλοι σχεδόν οι πανεπιστημιακοί ειδικοί αγωγής της χώρας μας) μιλάει από μόνη της.

Ο άκρως ενοχικός Ν.1566/86, μνημείο αρνητικής διάκρισης εις βάρος των Ελλήνων πολιτών με αναπηρία, άμεσα επιβάλλεται να καταργηθεί. Όρος απαραίτητος, όχι μόνο του αναπηρικού κινήματος αλλά και του κάθε πραγματικά δημοκρατικού πολίτη, ώστε να μπορούμε να μιλάμε για Παιδεία σε τούτη τη χώρα. Διότι ουσία της Παιδείας τίποτα άλλο δεν είναι παρά η υπέρβαση των ενοχών που νομιμοποιούν τους διαχωρισμούς των ανδρώπων. Πόσο μάλλον των δεσμοδετημένων... ■

Γονείς και κηδεμόνες ατόμων με αναπηρία:

συνδικαλιστικοί αγώνες από το 1981

Η διοργάνωση των Παραολυμπιακών Αγώνων το Σεπτέμβριο του 2004 στην Αθήνα ήταν η αφορμή οι Έλληνες και οι Ελληνίδες να συνειδητοποιήσουν ότι στα άτομα με αναπηρία αντιστοιχεί μερίδιο τόσο της καθημερινότητας και του δημόσιου βίου όσο και των μεγάλων και σπουδαίων επιτευγμάτων και προσπαθειών του σύγχρονου κόσμου. Πίσω από τα μεγάλα επιτεύγματα των ατόμων με αναπηρία κρύβονται οι άνθρωποι που στηρίζουν όλες αυτές τις προσπάθειες. Η οργανωμένη δράση των γονέων και των νομίμων κηδεμόνων των ατόμων με αναπηρία δεν είναι καινούργια πραγματικότητα για τα ελληνικά δεδομένα.

Η δράση των πρώτων σωματείων χρονολογείται από το 1960 και είναι αρκετά - αλλά όχι στον επιθυμητό βαθμό - διαδεδομένη. Πριν από 24 χρόνια - το 1981 - τα σωματεία των γονέων ατόμων με αναπηρία της χώρας αποφάσισαν να δημιουργήσουν μια Ομοσπονδία. Έτσι "γεννήθηκε" η Πανελλήνια Ομοσπονδία Σωματείων Γονέων και Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΣΓΚΑΜΕΑ). Η Ομοσπονδία αποτελεί το δευτεροβάθμιο κοινωνικό - συνδικαλιστικό όργανο των γονέων που έχουν παιδιά με νοητική στέρση, αυτισμό, ψυχσωματικές και πολλαπλές αναπηρίες. Οι γονείς

καλούνται να συνδικαλιστούν για να διεκδικήσουν όσα δικαιούνται τα παιδιά τους, διότι η βαρύτητα των αναπηριών των παιδιών δεν επιτρέπει στα ίδια να το πράξουν.

Ο βασικός σκοπός της Ομοσπονδίας είναι να συμβάλλει στην επίτευξη δυο επιμέρους στόχων, αφενός στη διασφάλιση όλων των δικαιωμάτων των παιδιών με αναπηρία και αφετέρου στη δημιουργία των προϋποθέσεων για την αυτόνομη και ανεξάρτητη διαβίωση των παιδιών με αναπηρία και την κοινωνική τους ένταξη. Για την επίτευξη αυτών των στόχων η Ομοσπονδία αναπτύσσει πολύ-επίπεδη δράση τόσο επικουρικά προς τα σωματεία - μέλη της για την προβολή και αντιμετώπιση των προβλημάτων τους όσο και συμβουλευτικά προς τις δομές της Πολιτείας για όσα θέματα την αφορούν τόσο σε πρακτικό όσο και σε δεσμικό, νομοθετικό και ρυθμιστικό επίπεδο.

Σε εθνικό επίπεδο, η Ομοσπονδία συμμετέχει: στο τμήμα Ειδικής Αγωγής του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, στο Εθνικό Παρατηρητήριο για τα άτομα με αναπηρία, σε κοινή Επιτροπή Διαβούλευσης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, της Εθνικής Συνομοσπονδίας

Ατόμων με Αναπηρία και της ΠΟΣΓΚΑμεΑ, σε Επιτροπή του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων για την 3η Δεκέμβρη, σε Διοικητικά Συμβούλια Κέντρων Αποθεραπείας και Αποκατάστασης, σε Επιτροπές Υπουργείων και σε Επιτροπές της ΕΣΑΕΑ.

Σε ευρύτερο πεδίο, η Ομοσπονδία συνεργάζεται με ευρωπαϊκές και διεθνείς δομές, γεγονός που της επιτρέπει να παρακολουθεί την εναρμόνιση των εθνικών δεσμών και νομοθετικών ρυθμίσεων με το διεθνές περιβάλλον. Επίσης, μέσα από τη συνεργασία με αντίστοιχα συνδικαλιστικά όργανα του εξωτερικού τα μέλη της Ομοσπονδίας μπορούν να ανταλλάσσουν εμπειρίες με γονείς από χώρες όπου οι κυβερνήσεις έχουν προχωρήσει περισσότερο σε δομές και δράσεις που σχετίζονται με την αναπηρία. Η Ομοσπονδία εί-

ναι μέλος της Ευρωπαϊκής Οργάνωσης INCLUSION EUROPE, της Διεθνούς Οργάνωσης INCLUSION INTERNATIONAL και συμμετέχει και στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο της Οργάνωσης Lebenshilfe.

Η ΠΟΣΓΚΑμεΑ όμως αποτελεί κυρίως το θεματοφύλακα της δράσης και της βιωσιμότητας τόσο των σωματείων γονέων όσο και των δομών υποστήριξης των ΑμεΑ. Έτσι η δράση της έχει επιτελικό χαρακτήρα σε ότι αφορά στις δομές εκπαίδευσης και κατάρτισης των ατόμων με αναπηρία και δραστηριοποιείται πάνω στον άξονα της διαφύλαξης της εύρυθμης λειτουργίας τους τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα. Δρα επικοινωνιακά αποτελώντας τον συνδετικό κρίκο ανάμεσα στις υπάρχουσες δομές και στην Πολιτεία, προσδιορίζοντας και αναδεικνύοντας τα

προβλήματα που ανακύπτουν και το κράτος οφείλει να αντιμετωπίσει με τρόπο μόνιμο και διαρκή. Παράλληλα η Ομοσπονδία από το 1984 έχει την ευθύνη υλοποίησης του κατασκηνωτικού προγράμματος για τα παιδιά με αναπηρία του Υπουργείου Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Το πρόγραμμα ξεκίνησε με 80 περίπου παιδιά, ωστόσο το ενδιαφέρον των γονιών αυξανόταν κάθε χρόνο και έτσι στο πρόγραμμα του 2005 είχαμε σε 35 κατασκηνωτικές περιόδους σε 24 κατασκηνώσεις σε όλη την Ελλάδα 2.622 παιδιά και 1.225 γιατρούς, νοσηλευτές, συνοδούς και βοηθητικό προσωπικό. Το Υπουργείο Υγείας & Κοινωνικής

Αλληλεγγύης χρηματοδοτεί τις Νομαρχίες για την κάλυψη των εξόδων διατροφής και διαμονής των παιδιών καθώς και την Ομοσπονδία για το κόστος των συνοδών, των γιατρών, των νοση-

λευτών, του βοηθητικού προσωπικού και των λειτουργικών εξόδων των κατασκηνώσεων.

Με βάση την εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης, η Ομοσπονδία έχει την ευθύνη της διοργάνωσης του προγράμματος και της εκπαίδευσης των συνοδών των παιδιών μέσω σεμιναρίων.

Επίσης, η Ομοσπονδία προσπαθεί και στηρίζει τα σωματεία γονέων προκειμένου και αυτά με τη σειρά τους να βοηθήσουν τους γονείς που δραστηριοποιούνται μέσα σε αυτά. Ο ρόλος των γονέων είναι καθοριστικής σημασίας και κατά συνέπεια η επαγγελματική και εξειδικευμένη υποστήριξή τους αναγκαία, προκειμένου το παιδί με αναπηρία να αντιμετωπιστεί ως φορέας δικαιωμάτων μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον.

Θ.Α. ■

« Ο ρόλος των γονέων είναι καθοριστικής σημασίας και κατά συνέπεια η επαγγελματική και εξειδικευμένη υποστήριξή τους αναγκαία, προκειμένου το παιδί με αναπηρία να αντιμετωπιστεί ως φορέας δικαιωμάτων μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον. »

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΣΑΕΑ ΜΕ ΤΗΝ TELEPASSPORT

Αφορά στην προσφορά του προνομιακού προγράμματος "Φροντίδα και επικοινωνία"

Σε μια σημαντική συνεργασία προχώρησε εντός του Ιανουαρίου 2005 η ΕΣΑΕΑ με την εταιρία τηλεπικοινωνιών TelePassport για την προσφορά στα μέλη της Συνομοσπονδίας του προνομιακού προγράμματος **"Φροντίδα και Επικοινωνία"**.

Βάσει του προγράμματος "Φροντίδα και Επικοινωνία", το οποίο είναι ιδιαίτερα πρωτοποριακό, όλα τα μέλη της ΕΣΑΕΑ -συμπεριλαμβανομένων και των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων οργανώσεων που είναι μέλη της - απολαμβάνουν σημαντικές εκπτώσεις στη χρήση των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών της Telepassport.

Οι υπηρεσίες αυτές που αφορούν σε σταθερή τηλεφωνία και ειδικότερα αστικές, υπεραστικές, διεθνείς κλήσεις και κλήσεις προς κινητά, προσφέρονται με γενική έκπτωση επί του λογαριασμού των χρηστών στις ήδη εξαιρετικά χαμηλές τιμές της TelePassport. Η έκπτωση αυτή για τις αστικές κλήσεις θα ανέρχεται σε 2% και για τις διεθνείς, τις υπεραστικές ή τις κλήσεις προς κινητά σε 6%. Το συνολικό ποσό της έκπτωσης εμφανίζεται αναλυτικά στο λογαριασμό του χρήστη σε μηνιαία βάση και αφαιρείται από αυτόν. Επιπλέον, με έκπτωση προσφέρονται στα μέλη της ΕΣΑΕΑ και οι λοιπές υπηρεσίες της Telepassport (Internet και ευρυζωνικές υπηρεσίες).

Παράλληλα, με στόχο την ενίσχυση της δράσης και των στόχων της ΕΣΑΕΑ, η TelePassport προσφέρει και μια ειδική έκπτωση ως ποσοστό επί των συνολικών μηνιαίων εισπράξεων. Η ειδική αυτή έκπτωση, η οποία αναλόγως των συνολικών εσόδων ανέρχεται σε μηνιαία βάση σε ποσοστό 6% έως 9%, εκχωρείται από τους χρήστες στη Συνομοσπονδία. Τα μέλη της ΕΣΑΕΑ ενημερώνονται για το ποσοστό της ειδικής έκπτωσης που παρασχέθηκε στη Συνομοσπονδία από όλους τους χρήστες-μέλη, στο λογαριασμό που θα λαμβάνουν σε μηνιαία βάση.

Με αφορμή τη σύναψη της συγκεκριμένης συνεργασίας ο Πρόεδρος της ΕΣΑΕΑ κος Ιωάννης Βαρδακαστάνης, δήλωσε σχετικά "Με τη συνεργασία της ΕΣΑΕΑ με την TelePassport εγκαινιάσαμε μια γενικότερη πρωτοβουλία της Συνομοσπονδίας για την παροχή στα άτομα με αναπηρία, στους συγγενείς τους, αλλά και στους φίλους του αναπηρικού κινήματος σ' όλη τη χώρα οικονομικά πιο προσιτών υπηρεσιών. Ταυτόχρονα παρέχουμε μία νέα δυνατότητα στους φορείς των ατόμων με αναπηρία και στους γονείς τους, να ενισχύσουν με απόλυτα αξιοπρεπή και διαφανή τρόπο την οικονομική τους θέση".

Από την πλευρά της TelePassport, ο κος Ευάγγελος Σαβούρης, Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρίας ανέφερε "Η συνεργασία μας με την ΕΣΑΕΑ με χαροποιεί ιδιαίτερα καθώς αποτελεί το επιστέγασμα της πρόθεσης και του στόχου μας να προσφέρουμε στα μέλη της Συνομοσπονδίας τη δυνατότητα να επικοινωνούν κατά τρόπο ποιοτικό και οικονομικό. Η συγκεκριμένη πρωτοβουλία σίγουρα δεν αποτελεί για μας πρωτίστως μια εμπορική συμφωνία. Την εντάσσω στο πλαίσιο της κοινωνικής ευθύνης και προσφοράς που διακρίνει τη δραστηριότητα της TelePassport και στη συγκεκριμένη περίπτωση, της πρόθεσής μας να συνδράμουμε το έργο και τη δράση σημαντικών φορέων όπως η ΕΣΑΕΑ."

Σημειώνεται ότι η ένταξη των μελών της Συνομοσπονδίας στις υπηρεσίες της TelePassport και στο προνομιακό πρόγραμμα εκπτώσεων γίνεται με την υπογραφή σχετικής σύμβασης στην οποία αναφέρονται αναλυτικά όλες οι γενικές και οι ειδικές εκπτώσεις, τις οποίες δικαιούνται.

Για αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα "Φροντίδα και Επικοινωνία" οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθυνθούν στην ΕΣΑΕΑ, τηλ. 210 5238961.

Με μια ματιά

Τι είναι το πρόγραμμα "Φρονίδα & Επικοινωνία";

Το "Φρονίδα και Επικοινωνία", είναι ένα ιδιαίτερα πρωτοποριακό πρόγραμμα, μέσω του οποίου όλα τα μέλη της ΕΣΑΕΑ θα απολαμβάνουν σημαντικές εκπτώσεις στη χρήση των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών της Telepassport.

Οι υπηρεσίες αυτές που αφορούν σε σταθερή τηλεφωνία και ειδικότερα σε:

- αστικές,
- διεθνείς κλήσεις
- υπεραστικές,
- κλήσεις προς κινητά,

θα προσφέρονται με γενική έκπτωση επί του λογαριασμού των χρηστών.

Η έκπτωση αυτή προστίθεται στις ήδη εξαιρετικά χαμηλές τιμές που προσφέρει η TelePassport και κατανέμεται ως εξής:

- 2% στις αστικές κλήσεις
- 6% στις υπεραστικές, διεθνείς, κλήσεις και τις κλήσεις προς κινητά.

Επιπλέον, με έκπτωση θα προσφέρονται στα μέλη της ΕΣΑΕΑ και οι λοιπές υπηρεσίες της Telepassport που αφορούν πρόσβαση στο Internet και ευρυζωνικές υπηρεσίες.

Και πώς βοηθώ το σύλληγό μου;

Παράλληλα, η Telepassport Hellas θα προσφέρει στην ΕΣΑΕΑ και μια ειδική έκπτωση ως ποσοστό επί των συνολικών μηνιαίων εισπράξεων. Η ειδική αυτή έκπτωση, η οποία αναλόγως των συνολικών εσόδων θα ανέρχεται σε μηνιαία βάση σε ποσοστό 6% έως 9%, θα εκχωρείται από τους χρήστες στη Συνομοσπονδία.

Τελικά τι κερδίζω αν γίνω συνδρομητής στο πρόγραμμα "Φρονίδα & Επικοινωνία";

- Τηλεφωνείτε με τις χαμηλότερες τιμές της αγοράς μειώνοντας τον τηλεφωνικό λογαριασμό σας κατά μέσο όρο έως 40%
- Κερδίζετε Επιπλέον Έκπτωση επειδή έχετε ενταχθεί στο πρόγραμμα
- Απολαμβάνετε προηγμένες καινοτόμες και ποιοτικές υπηρεσίες από την TP, όλες σε ειδικές τιμές αποκλειστικά για εσάς.
- Συνεισφέρετε καθημερινά μέσα από τις τηλεφωνικές σας κλήσεις, παραχωρώντας στο Σωματείο σας μέρος της έκπτωσης σας.
- Ενισχύετε, βοηθάτε και στηρίζετε το έργο του Σωματείου σας.

Επικοινωνήστε στο 210-5238961 για περισσότερες πληροφορίες.

Οι θεσμοί της Σχολικής Ένταξης των Ατόμων με Αναπηρίες μπροστά στα Προβλήματα της Στέγασης και των Ποδύμορφων Αποκλεισμών

του Μηνά Ευσταθίου

Προέδρου του Πανελληνίου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής Αγωγής και του Συλλόγου Εκπαιδευτικών Π.Ε. Πειραιά "Η Πρόοδος"

1. Εισαγωγικές Παρατηρήσεις

Οτιδήποτε αναφέρεται στη συμβίωση των ανήλικων και ενήλικων ανθρώπων, στη δράση τους μέσα στις κοινωνίες και στα κοινά τους χαρακτηριστικά αποτελεί πολιτικό φαινόμενο. Η ένταξη των ατόμων με αναπηρίες (α.με.α.) στο εκπαιδευτικό και κοινωνικό σύστημα, ως πολιτικό φαινόμενο, προσέλκυσε τις τελευταίες δεκαετίες το ζωηρό ενδιαφέρον των πολιτικών κομμάτων, της επιστημονικής και εκπαιδευτικής κοινότητας, των ιδίων των οργανώσεων των α.με.α. και πολλών οργανωμένων φορέων της ελληνικής κοινωνίας. Επειδή οι θεσμοί της εκπαίδευσης και της εφαρμοσμένης παιδαγωγικής συνδέονται άμεσα με τις αναγκαιότητες των δημοκρατικά οργανωμένων κοινωνιών είμαστε υποχρεωμένοι να μελετήσουμε ως πολιτική πράξη τη σχολική ένταξη, το σχολικό διαχωρισμό και τα φαινόμενα του σχολικού και του κοινωνικού αποκλεισμού των α.με.α..

Ο σχολικός αποκλεισμός των α.με.α. αποτελεί μια διαρκή κατάσταση αφαίρεσης και εξαφάνισης θεσμοθετημένων δικαιωμάτων, που υπερβαίνει τα όρια της ενηλικίωσης των παιδιών. Ενυπάρχει ως μια σταθερή πολιτική, νομική και θεσμική έλλειψη που περιορίζει την αρχή της καθολικότητας στην κατάκτηση και τη χρήση σημαντικών ανθρωπίνων δικαιω-

μάτων. Επιβάλλεται στα παιδιά μια σχέση έλλειψης και περιστολής τυπικών και ουσιαστικών δυνατοτήτων να απολαμβάνουν, μέσα στο σχολικό και κοινωνικό χωροταξικό περιβάλλον που ζουν και δραστηριοποιούνται, τις διάφορες μορφές επικοινωνίας, παιδαγωγικής και κοινωνικής σχέσης που θα τα διευκολύνει να κατακτήσουν σιγά - σιγά τη συμμετοχή τους στην ομάδα της τάξης τους, του σχολείου τους, της γειτονιάς τους, στο επαγγελματικό τους χώρο όταν ενηλικιωθούν (Ευσταθίου, 1999, σ.31).

Εντός και εκτός του εκπαιδευτικού συστήματος αναπτύσσονται λογής - λογής συζητήσεις που θέτουν τα θεωρητικά ερωτήματα: Είναι δυνατή η ένταξη των α.με.α.; Γιατί να εμποδίζονται οι μαθητές που έχουν δυνατότητες και να μένουν πίσω στα μαθήματά τους; Πολλοί γονείς δεν μένουν στα ερωτήματα αλλά υιοθετούν ανοικτά ρατσιστικές αντιλήψεις και απευθύνονται μαχητικά στους διοικητικούς μηχανισμούς του εκπαιδευτικού συστήματος και απαιτούν να εκδιωχθούν συγκεκριμένοι ανάπηροι μαθητές του σχολείου, γιατί "εμποδίζουν τα παιδιά τους να προχωρήσουν". Και κυρίως στη δεύτεροβάθμια εκπαίδευση που στήνονται "συμβούλια αποβολών ή αλλαγής σχολικού περιβάλλοντος" για να ξεφορτωθούν τους "παλαβούς, τους καθυστερημένους, τους δυσπροσάρμοστους, τους επικίνδυνους, τους

προβληματικούς [...]" (Ευσταθίου, 2003, σ.23-24). Από την άλλη πλευρά όμως είναι ελπιδοφόρο το γεγονός ότι συνδικαλιστικοί και επιστημονικοί φορείς των εκπαιδευτικών και των γονέων θέτουν ανοικτά πλέον το χρόνιο πρόβλημα της υποβάθμισης των εκπαιδευτικών πλαισίων άσκησης χωροταξικού προγραμματισμού (Ευσταθίου, 2005) και θέτουν το ερώτημα: πώς και πότε θα παρουσιαστεί ένας νέος χωροταξικός προγραμματισμός στο εκπαιδευτικό σύστημα που θα καλύπτει τις διαφορετικές ανάγκες του μαθητικού πληθυσμού όταν στα υπάρχοντα γενικευμένα πλαίσια ρυθμίσεων αγνοούνται τα δικαιώματα των αναπήρων μαθητών και των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αμφισβητούνται οι αναδιανεμητικές εκπαιδευτικές λειτουργίες που στοχεύουν στην άρση των σχολικών και κοινωνικών ανισοτήτων;

Ως εκπαιδευτικοί της γενικής ή της ειδικής αγωγής αγωνιζόμαστε όλα τα παιδιά να ενταχθούν στο εκπαιδευτικό σύστημα και πάντοτε θέτουμε το ερώτημα: "Ποιες είναι οι δυνατότητες του σχολείου μας για να εντάξει τα α.με.α.; Έχουμε αναπτύξει ως παιδαγωγοί τη φιλοσοφία των δικαιωμάτων του παιδιού και είμαστε έτοιμοι να αποδεχτούμε την ένταξή τους στο σχολείο μας;". Δεν πρέπει να αναφερόμαστε μόνο στις γνωστικές δυνατότητες και τις επιδόσεις των μαθητών με ειδικές εκ-

παιδευτικές ανάγκες, αλλά διαρκώς να αναζητούμε και να διαμορφώνουμε τις συνθήκες και την ετοιμότητα του σχολείου να τους ΕΝΤΑΞΕΙ.

Αντί να προβάλλουμε τις ψυχοσωματικές τους αδυναμίες και τις μαθησιακές τους ελλείψεις, να προτάσσουμε τις ικανότητες των μαθητών μας και να σχεδιάζουμε κοινές παιδαγωγικές μεθόδους μάθησης μαζί τους εγκαταλείποντας κάθε είδος προκατάληψης και αυταρχικής αντίληψης.

2. Παράγοντες που Επηρεάζουν τη Σχολική Ένταξη των Ατόμων με Αναπηρία

Το σχολείο σήμερα αποτελεί έναν από τους πιο βασικούς και θεμελιώδεις κοινωνικούς θεσμούς. Σ' αυτό ζουν, εργάζονται και συναναστρέφονται άτομα διαφορετικών κοινωνικοπολιτιστικών αντιλήψεων. Υπάρχουν διαφορές στο φύλο, στο σώμα, στην ηλικία, στα ενδιαφέροντά τους, στις ανάγκες τους και πολλές φορές τα χόσματα που παρουσιάζουν είναι αγεφύρωτα. Η "εξαναγκαστική" αυτή συνύπαρξη προκύπτει από τους νόμους του κράτους και συχνά οδηγεί στη δημιουργία διάφορων αγεφύρωτων συγκρούσεων, οι οποίες εκδηλώνονται με τη μορφή ανοικτής διαφωνίας, επιθετικότητας, παθητικής αντίστασης, παραίτησης, αδιαφορίας [...]. Οι αιτίες και οι συνθήκες των συγκρούσεων ανάμεσα στα άτομα που συναναστρέφονται και επικοινωνούν στο χώρο του σχολείου και της συνοικίας που κατοικούν (μαθητές με εκπαιδευτικούς ή γονείς, γονείς με εκπαιδευτικούς ή τη διοίκηση, μαθητές με μαθητές, εκπαιδευτικοί με εκπαιδευτικούς, οι εντός του σχολείου με τους εκτός που έχουν περιστασιακές σχέσεις με τις λειτουργίες του σχολείου) ανάγονται σε πολι-

τικές, κοινωνικοπολιτισμικές, πολεοδομικές - χωροταξικές, γνωστικές και ψυχικές διαδικασίες. Η παρουσία μαθητών με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε οποιαδήποτε σχολική μονάδα προκαλεί ακόμα μεγαλύτερες εντάσεις και ενστάσεις οι οποίες τις περισσότερες φορές όχι μόνο υπονομεύουν την ΕΝΤΑΞΗ τους στο σχολείο αλλά την ακυρώνουν πλήρως.

Τρεις εξωτερικοί παράγοντες που επηρεάζουν τις συγκρούσεις στο σχολείο και επηρεάζουν καθοριστικά την ένταξη των α.με.α. ως ανήλικων στο εκπαιδευτικό σύστημα και ως ενήλικων στο κοινωνικό γίγνεσθαι είναι:

Α) Οι επικρατούσες κοινωνικοπολιτικές συνθήκες (νόμοι, κανόνες, αξίες, ιδεολογίες, κατανομή πόρων - ευκαιριών και μέσων) οι οποίες προκαλούν διαταραχές σχέσεων ανάμεσα στα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Β) Οι αντιφατικές προσδοκίες των διαφόρων πολιτικών και κοινωνικών φορέων (Υπουργείο Παιδείας, πολιτικά κόμματα, σύλλογοι διδασκόντων και γονέων, οργανώσεις ατόμων με αναπηρία, ιδιωτικά κέντρα ειδικής αγωγής και φροντιστήρια, τοπικές και νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις κ.ά.) και των επικοινωνούντων ομάδων (μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικοί, πολιτικοί παράγοντες, υπάλληλοι, ιδιώτες κ.ά.) καθώς επίσης η ίδια η αντιφατικότητα των προσδοκιών οι οποίες επηρεάζουν σημαντικά τα βιώματα όσο και τη συμπεριφορά των ατόμων ή των ομάδων που μετέχουν σε μια σύγκρουση.

Γ) Τα ίδια τα συμμετέχοντα άτομα με τις κοσμοαντιλήψεις τους, τις πεποιθήσεις τους, τις προκαταλήψεις τους, τις απαιτήσεις τους, τις ειδικές ανάγκες τους, τις διαταραχές τους, τις μορφές επικοινωνίας, τις γνωστικές ικανότητες κ.λπ. μπορούν συχνά να προκαλέσουν μια σύγκρουση ή να την παροξύνουν εις

βάρος μαθητών με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που δεν εντάσσονται στις δικές τους στάσεις, αντιλήψεις και προσδοκίες (Ευσταθίου, 2004).

Η ανάπτυξη της ειδικής αγωγής στη χώρα μας χαρακτηρίζεται από μια άνιση σύγκρουση ανάμεσα σ' αυτούς που ενεργούν στο πνεύμα της υπεράσπισης των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του παιδιού και όσους εκφράζουν ανταγωνιστικά συμπεριφέροντα ειδικευόμενοι στις ιδιαιτερότητες και στις "αποκλίνουσες ανάγκες" των ανηλίκων και ενηλίκων "πελατών" τους. Η Tomlinson (1982) τονίζει ότι: "Για να κατανοήσει κανείς την εφαρμογή και αλλαγή στην πολιτική και πρακτική σε οποιοδήποτε τομέα του κρατικού εκπαιδευτικού συστήματος απαιτείται: α) μια προσεκτική ανάλυση της πολιτικής της εκπαίδευσης και του ιδεολογικού πλαισίου μέσα στο οποίο διαμορφώνονται πολιτικές και β) η μελέτη των κοινωνικών ομάδων που προσπαθούν να διασφαλίσουν τα συμφέροντά τους και που έχουν ποικίλους βαθμούς πρόσβασης στη διαδικασία των εκπαιδευτικών διαπραγματεύσεων και ποικίλους βαθμούς δύναμης για να επηρεάσουν τα γεγονότα".

3. Οι Επικρατούσες Κοινωνικοπολιτικές Συνθήκες

Οι νομοθετικές αλλαγές του 2000 (Ν. 2817/2000) για τη δομή και την οργάνωση του υποσυστήματος της ειδικής αγωγής κι οι πολιτικές αποφάσεις που αφορούν τις πρακτικές στην ειδική εκπαίδευση δεν είναι το αποτέλεσμα συγκροτημένου πολιτικού διαλόγου που στηρίχθηκε σε ερευνητικές μελέτες και επιστημονικά πορίσματα. Τα κίνητρα αυτών που διαμόρφωσαν - και διαμορφώνουν - τους παραπάνω θεσμούς και πολιτικές είναι ένα σύνολο κοινωνικών, οικονομικών παραγόντων που

εξυπηρετούν κυρίως τις ανάγκες της ευρύτερης κοινωνίας, του εκπαιδευτικού συστήματος και των επαγγελματιών ειδικών που εργάζονται εντός και εκτός των γενικών και ειδικών σχολείων παρά τις ανάγκες των μαθητών με ή χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Ενώ διανύουμε το έτος 2005 η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, ακολουθώντας τις ίδιες τακτικές της προηγούμενης ηγεσίας του Υπουργείου Παιδείας επιχειρεί να δώσει το δικό της νομικοπολιτικό περιεχόμενο στο υποσύστημα της ειδικής αγωγής χωρίς διάλογο με τους φορείς της ελληνικής κοινωνίας και τη συστηματική αξιολόγηση των θετικών ή των αρνητικών πλευρών του Ν. 2817/2000 και των άλλων νομοκανονιστικών πράξεων της προηγούμενης κυβέρνησης.

Συνεπώς, η διαμόρφωση των νόμων και η λήψη των πολιτικών αποφάσεων στα θέματα της ειδικής εκπαίδευσης δε θα πρέπει να αντιμετωπίζεται σα μια απλή διαδικασία που μοναδικό σκοπό έχει την ικανοποίηση των ειδικών αναγκών που αντιμετωπίζει ένα ποσοστό μαθητών, αλλά να σχολιάζεται με περισσότερο σκεπτικισμό και κριτική διάθεση, αφού είναι αποτέλεσμα ενός συνόλου κινήτρων. Οι αλλαγές στην νομοθεσία που σχετίζεται με την ειδική αγωγή

είναι αποτέλεσμα σκόπιμων αποφάσεων από κυβερνητικά στελέχη που είχαν τη δύναμη να τις λάβουν, γιατί είχαν την πολιτική ισχύ και τη δημοκρατική νομιμοποίηση να επιβάλουν τους στόχους, τις απόψεις και τις επιλογές τους στο εκπαιδευτικό σύστημα κι ολόκληρη την κοινωνία. Κατά την άποψή μας το ενδιαφέρον τους για τη θεσμοθέτηση των δικαιωμάτων των α.με.α. είναι περιορισμένο κι αυτό ενισχύεται από τις πρακτικές που συντελούνται σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Είναι γνωστός σε όλους ο προσανατολισμός του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος στις αρχές της επίδοσης, της βαθμοθηρίας, της απομνημόνευσης με τις οποίες κατατάσσει "τους προβληματικούς" στους αποτυχημένους.

Η ανικανότητα του σχολείου να ανταποκριθεί στις διαφορετικές ανάγκες του μαθητικού πληθυσμού και η εφαρμογή αναλυτικών προγραμμάτων κενού παιδαγωγικού περιεχόμενου που δεν προκαλεί το ενδιαφέρον όλων των μαθητών οδηγούν στην σχολική αποτυχία και το σχολικό αποκλεισμό. Η επιτυχία που αρχίζει από το 9,5 και κλιμακώνεται ως το 20 σε αντιδιαστολή με το -9 που καταλήγει στον πάτο του -1 στις προφορικές και γραπτές εξετάσεις αποτελούν κατασκευασμένες ανα-

παραστάσεις από το σχολικό σύστημα. Πρακτικές οι οποίες συμμορφώνονται με διαδικασίες περισσότερο ή λιγότερο κωδικοποιημένες, που στηρίζονται σε αξιολογήσεις επίδοσης και σε θεσμικά καθορισμένα επίπεδα απαιτήσεων και οι οποίες προσανατολίζονται σε αποφάσεις στρατιωτικής διαχείρισης της σχολικής τάξης, σε παραπομπή στα φροντιστηριακά τμήματα ή ενισχυτικές διδασκαλίες ή πρόσθετη διδακτική στήριξη και επιδιώκεται η έκδοση πιστοποιητικών για φοίτηση στο σχολείο ή ευνοϊκότερη μεταχείριση στις εξετάσεις.

4. Το Σιεγασικό Πρόβλημα και ο Χωροιαξικός Σχεδιασμός των Σχολικών Μονάδων Ειδικής Αγωγής. Οι Ανιφαιτικές Προσδοκίες των Διαφόρων Ποδηπικών και Κοινωνικών Φορέων

Για την αποτελεσματικότητα των ενταξιακών πολιτικών στο σχολείο και την κοινωνία υπέρ των α.με.α. απαιτούνται ριζικές διαφοροποιήσεις στις χωροταξικές πολιτικές για τη σχολική στέγη, στο περιεχόμενο του

αναλυτικού προγράμματος και στην ίδια τη σχολική οργάνωση για να αποτελέσουν σημαντικό παράγοντα αντιμετώπισης και εξάλειψης των διακρίσεων. Είναι απολύτως αναγκαίο οι στόχοι των σχολικών προγραμμάτων να αγκαλιάζουν το σύνολο των μαθητών μιας τάξης και οι εκπαιδευτικοί να έχουν την παιδαγωγική και επιστημονική ελευθερία να λαμβάνουν αποφάσεις για το περιεχόμενο, τη δομή και τον τρόπο διαχείρισής τους μέσα σε άνετους σχολικούς χώρους που να τηρούν τις διεθνείς προδιαγραφές αρχιτεκτονικού και πολεοδομικού σχεδιασμού.

Οι επιστημονικοί και οι εκπαιδευτικοί προσανατολισμοί των κρατικών φορέων υλοποίησης της ένταξης των α.με.α. είναι από ελλείψεις έως ανύπαρκτοι. Τα περισσότερα στελέχη που κατέχουν επιτελικές θέσεις στο Υπουργείο Παιδείας είναι όμηροι ενός άκρατου γραφειοκρατικού υπερσυγκεντρωτισμού και απόμακροι από επιστημονικές και δημοκρατικές διεργασίες. Γι' αυτό αδυνατούν να χαράξουν στρατηγικές κατευθύνσεις για την ΕΝΤΑΞΗ και να υποστηρίξουν επιστημονικά και ηθικά εκατοντάδες εκπαιδευτικούς που διατίθενται να υπηρετήσουν με πατριωτισμό τις θεμελιώδεις διατάξεις του ελληνικού συντάγματος που σχετίζονται με τα ατομικά και συλλογικά δικαιώματα των ανήλικων και ενήλικων ατόμων με αναπηρία ή όχι. Γιατί γι' αυτούς τους εκπαιδευτικούς η ένταξη κι η εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία δεν είναι ένα πλέγμα αισθημάτων πόνου ή οίκτου ή συμπό-

νιας αλλά προϋπόθεση θεωρητικών γνώσεων, παιδαγωγικών αντιλήψεων και πρακτικών που αφορούν όλους τους μαθητές χωρίς διακρίσεις και διαχωρισμούς.

Για το στεγαστικό πρόβλημα και ο κωροταξικός σχεδιασμός των Σχολικών Μονάδων Ειδικής Αγωγής δεν έχει αναληφθεί, μέχρι σήμερα, καμιά πρωτοβουλία από τις αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες που θα μελετήσει τους πολεοδομικούς και κωροταξικούς ορισμούς της στέγασής τους. Η έλλειψη προγραμματισμού σε κεντρικό, περιφερειακό και νομαρχιακό επίπεδο δεν επιτρέπει την εγχάραξη στρατηγικών κατευθύνσεων που θα στηρίζονται και στη κωροταξική λειτουργική τοποθέτηση των σχολικών μονάδων της γενικής και ειδικής αγωγής, καθώς και της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Οι επιμέρους αποσπασματικές τοπικές ρυθμίσεις είτε ως καρπός καλών προθέσεων από μέρους των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων είτε ως αποτέλεσμα πιέσεων για εξυπηρέτηση σκοπιμοτήτων και δια-

φόρων συμφερόντων αποδυναμώνουν τις θετικές πλευρές των σχολικών δομών της ειδικής αγωγής και απαξιώνουν ακόμα περισσότερο το εκπαιδευτικό σύστημα (Ευσταθίου, 2001).

Το αίτημα συγκρότησης πλαισίου αρχών και στόχων για τη σχολική στέγη δεν μπορεί να τίθεται μόνο στο επίπεδο νόμων, θεσμών και εργαλείων που επιτρέπουν την εξασφάλιση συναινέσεων στα επιμερισμένα συμφέροντα στο όνομα του δημόσιου σχολείου και των γενικευμένων "κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων" ευπαθών κοινωνικών ομάδων, αλλά στο επίπεδο της υλοποίησης των στεγαστικών πολιτικών κάτω από ένα συνεχή έλεγχο της εφαρμογής και της αναθεώρησης των στόχων του προγραμματισμού για τα σχολικά κτίρια. Ας μη ξεχνάμε ότι ζούμε σε συνθήκες κρίσης, οι οποίες οδηγούν στην απορύθμιση γενικών κανόνων και στην ανάδειξη επιλεκτικών ρυθμίσεων που συνεπάγονται νέες ανισότητες, πολώσεις και περιθωριοποιήσεις.

Το κτίριο κι η αυλή του σχολείου, οι αίθουσες διδασκαλίας, οι χώροι βιβλιοθηκών, εργαστηρίων, άθλησης, πολιτιστικών δραστηριοτήτων, σίτισης, οι συνθήκες ασφάλειας και υγιεινής και επιπλέον η διάταξη των θρανίων, η θέση της έδρας, τα ντουλάπια, τα όργανα υποστήριξης του διδακτικού έργου κλπ. είναι φανερό ότι συμμετέχουν καθοριστικά στην ποιότητα της διαδικασίας διδασκαλίας/ μάθησης. Μια παραδοσιακή αίθουσα είναι δύσκολο να επιτρέψει αλλαγή

Πίνακας 1: Συνθήκες Στέγασσης και Προσβασιμότητας των Τμημάτων Ένταξης Ελλάδος

Νομοί Ελλάδος	Τμήματα Ένταξης	Κατάλληλες Αίθουσες	Ακατάλληλες Αίθουσες
Νομός Αθηνών: Α ¹	110	5	105
	Γ ²	70	65
	Δ ³	45	37
Νομός Κορίνθου	12	3	9
Νομός Ιωαννίνων	21	0	21
Νομός Ηρακλείου	35	12	23
Νομός Λασιθίου	11	3	8
Νομός Ρεθύμνης	9	2	7
Νομός Χανίων	28	7	21
Νομός Θεσσαλονίκης	45	17	28
Νομός Χαλκιδικής	26	0	26
Νομός Πέλλης	36	23	13
Νομός Πειραιά	54	11	43
Νομός Μεσσήνης	8	2	6
Σύνολο	510	98	412

Πηγή: Ευσταθίου Μ., (2001, 2002, 2003, 2004, 2005)

¹ Α' Εκπαιδευτική Περιφέρεια Αθηνών

² Γ' Εκπαιδευτική Περιφέρεια Αθηνών

³ Δ' Εκπαιδευτική Περιφέρεια Αθηνών

του ρόλου δασκάλου, που οπλισμένος με προκατασκευασμένα προβλήματα και λύσεις κλισέ, σύμφωνα πάντα με το ισχύον αναλυτικό πρόγραμμα, διαδραματίζει -χωρίς να το θέλει μα ούτε και να το διανοείται - το ρόλο του Προκρούστη της παιδικής δημιουργικότητας και της ανθρώπινης ιδιαιτερότητας" (Χαρούπιας, 1997). Κι όμως ερευνητικά στοιχεία μας δείχνουν στον Πίνακα 1 ότι

από τα 510 Τμήματα Ένταξης μόνο τα 98 (ποσοστό 19,22%) στεγάζονται σε κατάλληλες αίθουσες που μπορούν να προσαρμοστούν στις ανάγκες των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες με τον απαραίτητο εξοπλισμό και παιδαγωγικό υλικό. Ενώ 412 Τμήματα Ένταξης, το συντριπτικό ποσοστό 80, 78% στεγάζονται σε ακατάλληλες και ανεπαρκείς αίθουσες που έχουν ως συνεπακόλουθο πλήθος αρνητικών συνεπειών στην παιδαγωγική σχέση μαθητή - δασκάλου (Ευσταθίου, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005).

Ο Πίνακας 2 που ακολουθεί, εμφανίζει μια παρόμοια δυσάρεστη κατάσταση για τα προβλήματα στέγασης και πρόσβασης των μαθητών με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Από τα 50 ειδικά σχολεία της έρευνας (ειδικά νηπιαγωγεία, ειδικά σχολεία και ΕΕΕΕΚ) μόνον τα 10 (ποσοστό 20%) στεγάζονται σε κατάλληλα κτίρια, χωρίς αυτό να σημαίνει τα προβλήματα ασφάλειας και υγιεινής των μαθητών με αναπηρία είναι λυμένα. Ενώ 40 ειδικά σχολεία (ειδικά νηπιαγωγεία, ειδικά σχολεία και ΕΕΕΕΚ), το συντριπτικό ποσοστό 80% στεγάζονται σε ακα-

Πίνακας 2: Συνθήκες Στέγασης και Πρόσβασης στα Ειδικά Σχολεία Ελλάδος

Νομοί Ελλάδος	Ειδικά Σχολεία Π.Ε. & Δ.Ε.	Κατάλληλες Κτίρια	Ακατάλληλες Κτίρια
Νομός Αθηνών: Α ⁴	15	0	15
Γ ⁵	4	1	3
Δ ⁶	5	2	3
Νομός Πειραιά	12	1	11
Νομός Δυτ. Αττικής	4	0	4
Νομός Πέλλης	5	3	2
Νομός Κιλκίς	2	2	0
Νομός Μεσσηνίας	3	1	2
Σύνολο	50	10	40

Πηγή: Αρχεία ΠΕΣΕΑ, Θέματα Ειδικής Αγωγής, (2002, 2003, 2004, 2005)

τάλληλα κτίρια με ανεπαρκείς αίθουσες και σε περιορισμένης χωρητικότητας αυλές που έχουν ως συνεπακόλουθο πλήθος αρνητικών συνεπειών όχι μόνο στην παιδαγωγική σχέση μαθητή - δασκάλου αλλά προπάντων στην ψυχοσωματική υγεία και ασφάλεια του μαθητικού πληθυσμού (Αρχεία ΠΕΣΕΑ, Θέματα Ειδικής Αγωγής, (2002,2003,2004, 2005).

5. Η Αμφισβήτηση της Ένταξης των Α.με.Α. στο Σχολείο και την Κοινωνία

Ο Ν. 2817/2000 για την ειδική αγωγή, παρά τις αμφισβητούμενες καινοτόμες διατάξεις του, κινείται στην κατεύθυνση ενταξιακών λογικών για τα α.με.α.. Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας ετοιμάζεται για νέες νομοθετικές ρυθμίσεις. Το νέο σχολικό έτος 2005 - 2006 άρχισε και δεν γνωρίζουμε τους βασικούς άξονες των θεσμικών αλλαγών που επιδιώκει, γιατί διαλέγεται με τον εαυτό της. Όμως για να καταστεί δυνατή η εφαρμογή του οποιουδήποτε

νόμου απαιτείται η αλλαγή των πρακτικών της ειδικής αγωγής - εκπαίδευσης και επαγγελματικής εκπαίδευσης στον τομέα διαμόρφωσης στάσεων. Τα άτομα που δραστηριοποιούνται σε σχολικούς ή κοινωνικούς ή εργασιακούς χώρους και συσχετίζονται με τα α.με.α. χρειάζεται να αλλάξουν στάσεις και νοοτροπίες σε πολλά επίπεδα για να ανταποκριθούν ουσιαστικά στην εκπαί-

δευση των α.με.α. υλοποιώντας θεσμούς που αναγνωρίζουν την ισότητα μεταχείριση όλων των μαθητών και μπορούν να καταρτίζουν εξατομικευμένα ή ομαδικά προγράμματα ψυχοπαιδαγωγικής και διδακτικής υποστήριξης, δημιουργικής απασχόλησης, καθώς και την εφαρμογή άλλων επιστημονικών προγραμμάτων για τα άτομα με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στα γενικά ή τα ειδικά σχολεία. Η ανάπτυξη θετικών στάσεων από την πλευρά των εκπαιδευτικών της γενικής και της ειδικής αγωγής διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο στην προσέγγιση με την οποία θα υλοποιηθούν οι νομοθετικές διατάξεις που πρέπει να προβλέπουν ρητά την εξασφάλιση των δικαιωμάτων των α.με.ε.α. χωρίς διακρίσεις.

Εκτός από τις προπτυχιακές, τις μεταπτυχιακές σπουδές και την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών που επηρεάζουν την αλλαγή στάσεων και πρακτικών στο σχολείο απαιτείται μια μακρόχρονη πορεία για την αλλαγή των αντιλήψεων και των πεποιθήσεων τους (της ιδεολογίας τους) που οικοδομήθηκαν πολύ πριν μέσα στο οικογενειακό, το κοινωνικό και

⁴ Α' Εκπαιδευτική Περιφέρεια Αθηνών

⁵ Γ' Εκπαιδευτική Περιφέρεια Αθηνών

⁶ Δ' Εκπαιδευτική Περιφέρεια Αθηνών

το σχολικό τους περιβάλλον. Η ηθική πλευρά της προσωπικότητας των εκπαιδευτικών είναι παράγοντας ανάπτυξης θετικής στάσης στην εκπαίδευση των α.μ.ε.α. Οι Barton και Smith (1989) επιμένουν ότι οι νόμοι που στοχεύουν στη μείωση των ανισοτήτων, δεν μπορούν εξασφαλίσουν ότι τα δικαιώματα κατοχυρώνονται στην πράξη, εφόσον η έλλειψη θετικών στάσεων των επαγγελματιών, οι οποίοι καλούνται να ενεργήσουν με τρόπο που να διασφαλίζουν αυτά τα δικαιώματα, μπορεί να δημιουργήσει μεγάλο χάσμα ανάμεσα στην πολιτική και την εκπαιδευτική ή την κοινωνική πρακτική. Η ανάπτυξη και προώθηση της αποδοχής και της ενσυναίσθησης ανάμεσα στα παιδιά με ή δίχως ειδικές ανάγκες προϋποθέτει ότι οι εκπαιδευτικοί θα υιοθετούν μια θετική στάση για την ΕΝΤΑΞΗ. Επομένως επιβάλλεται κατά την επαγγελματική τους σταδιοδρομία να υποστηρίζονται κατάλληλα, ώστε να επιχειρούν ανατροπές και να αμφισβητούν τις διαμορφωμένες απόψεις για το έμφυτο της ικανότητας του μαθητή και τα κοινωνικά στερεότυπα που τις συντηρούν. Στην ιστορία της εκπαίδευσης έχει καταγραφεί ότι οι παιδαγωγικές μεταρρυθμίσεις κι οι εκπαιδευτικές αλλαγές, αποτυγχάνουν όταν δεν συναινεί γι' αυτές η εκπαιδευτική κοινότητα ή όταν η οργανωτική δομή του σχολείου δεν διευκολύνει την υλοποίησή

τους. Η παιδαγωγική δραστηριότητα δεν μπορεί να οργανώνεται κεντρικά, αλλά να συνδέεται άμεσα με την υφιστάμενη κατάσταση της κάθε σχολικής μονάδας. Εξαρτάται, δηλαδή από τις αποφάσεις και τη διάρθρωση του σχολείου. Επομένως, η επιτυχία της ΕΝΤΑΞΗΣ απαιτεί την ανάθεση των σχετικών αρμοδιοτήτων και υπευθυνοτήτων στη σχολική μονάδα καθώς και την ουσιαστική συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων - εκπαιδευτικών, μαθητών, γονέων - στην εκπαιδευτική διαδικασία (Σούλης, Σ. Γ., 2002).

Στην Ελλάδα, η εισαγωγή θεσμών ένταξης των α.μ.ε.α. στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση συναντά αξεπέραστα προβλήματα τόσο από την πλευρά των διοικητικών μηχανισμών της εκπαίδευσης όσο και από την πλευρά των συλλόγων διδασκόντων. Αρνούνται τη συνεργασία με τις νέες διαγνωστικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και δε δείχνουν διάθεση να βοηθήσουν την ένταξη των α.μ.ε.α. Γεμάτοι προκαταλήψεις επικαλούνται καταργημένες νομοθετικές διατάξεις "σπίνουν στο τοίχο" μαθητές και γονείς αποβάλλοντας και εκδιώκοντας, χωρίς ενδοχές, με άνεση τους "απροσάρμοστους" και τους "ταραξίες". Με αυτές τις πρακτικές ο σχολικός αποκλεισμός φουντώνει και οδηγεί χιλιάδες έφηβους εκτός σχολείου προκαλώντας στους ίδιους και τις οικογένειες τους αξεπέραστα κοινω-

νικά και οικονομικά προβλήματα. Και βεβαίως βαρύνουν το σύνολο της κοινωνίας προκαλώντας βαθύτερες ρωγμές στον κοινωνικό ιστό.

Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση υπάρχει μια δυναμική στην οποία πρωταγωνιστούν οι νηπιαγωγοί κι οι δάσκαλοι ειδικής αγωγής, οι οποίοι παρατηρούν και αναδεικνύουν διαρκώς τα προβλήματα που συνδέονται με τις επιβολές των επίσημων αναλυτικών προγραμμάτων στα γενικά σχολεία και τις σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής. Ταυτόχρονα αποκάλυπτουν ότι κάποιες κατηγορίες μαθητών δεν έχουν την αποκλειστική ευθύνη για τι μπορούν ή δεν μπορούν να πραγματοποιήσουν στο πλαίσιο των θεσμοθετημένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και παιδαγωγικών πρακτικών. Έτσι στον ευαίσθητο χώρο της ειδικής αγωγής άρχισαν να διαμορφώνονται ηθικά και επιστημονικά επιχειρήματα, τα οποία νομιμοποιούν τις διερευνήσεις που στοχεύουν στη θεμελίωση προτάσεων για την αλλαγή των ανταγωνιστικών και δια-ατομικών πρακτικών που κυριαρχούν στο ελληνικό σχολείο. Όλο και περισσότεροι εκπαιδευτικοί της γενικής και της ειδικής αγωγής θεωρούν ότι η παιδαγωγική γνώση πρέπει να συμβάλλει στο ξεπέρασμα των κοινωνικά κατασκευασμένων μειονεκτημάτων των μαθητών που η Πολιτεία χαρακτηρίζει πλέον άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (α.μ.ε.α.). ■

Βιβλιογραφία

BARTON, L. & SMITH, M. (1989) Equality, Rights and Opportunities, London, The Falmer Press.
ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ, Μ. (1999) "Θεσμικά και πολιτικά εμπόδια στη σχολική ένταξη και κοινωνική ενσωμάτωση" Θέματα Ειδικής Αγωγής, 5, 26 - 34.
ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ, Μ. (2002) "Τα ΚΔΑΥ και η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση ενόπιον του σχολικού αποκλεισμού των α.μ.ε.α." Θέματα Ειδικής Αγωγής, 17, 19 - 27.
ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ, Μ. (2002) "Από τις Ειδικές Τάξεις στα Τμήματα Ένταξης. Ο εκπαιδευτικός και ο κοινωνικός ρόλος των δασκάλων ειδικής αγωγής" Θέματα Ειδικής Αγωγής, 18, 12 - 22.
ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ, Μ. (2003) "Οι θεσμοί της σχολικής ένταξης κι η συμβολή τους στην κοινωνική ένταξη των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες" Θέματα Ειδικής Αγωγής, 20, 23 - 29.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ, Μ. (2004) "Η συνάφεια των θεσμών της εκπαίδευσης και των Κεντρών Διάγνωσης, Αξιολόγησης και Υποστήριξης (ΚΔΑΥ) με το σχολικό και τον κοινωνικό αποκλεισμό" Θέματα Ειδικής Αγωγής, 26, 36 - 48.
ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ, Μ. (2005) "Εκθεση Πεπραγμένων του Διοικητικού Συμβουλίου του Πανελληνίου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής Αγωγής" Θέματα Ειδικής Αγωγής, 28, 84.
TOMLINSON, S. (1982) A Sociology of Special Education, London, Routledge and Kegan Paul.
ΣΟΥΛΗΣ, Σ. Γ. (2002), Τόμος Α', Παιδαγωγική της Ένταξης. Από το "σχολείο του διαχωρισμού" σε ένα "σχολείο για όλους", Τυπωθήτω, Αθήνα.
ΧΑΡΟΥΠΙΑΣ, Α. Π. (1997), Ειδική Εκπαίδευση. Θεωρία και Πράξη, Ατραπός, Αθήνα.

ΑΚΤΙΒΙΣΤΕΣ & ΣΥΝΗΓΟΡΟΙ

Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα κατάρτισης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία

του Pierre Baussand
Συντονιστή του προγράμματος

Το Δεκέμβριο του 2004, η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία ξεκίνησε ένα διετές πρόγραμμα με τίτλο "Ακτιβιστές και Συνήγοροι: Πρόγραμμα Κατάρτισης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία". Το πρόγραμμα αυτό έχει σκοπό να δώσει στα άτομα με αναπηρία της Ευρώπης τα εργαλεία για την άσκηση των δικαιωμάτων τους όχι μόνο δικαστικά αλλά και κατά τις διαπραγματεύσεις τους με εργοδότες και εργοδοτικές οργανώσεις. Η ανάγκη συνηγορίας σε θέματα αναπηρίας είναι προφανής, αν σκεφτούμε το ότι ακόμη υπάρχει σημαντική και ευδιάκριτη έλλειψη νομολογίας για περιπτώσεις διάκρισης λόγω αναπηρίας. Για την κατάσταση αυτή απόδειξη αποτελεί ότι, σε σχέση με τις άλλες ομάδες πληθυσμού που υφίστανται διακρίσεις, τα άτομα με αναπηρία δεν είναι ενημερωμένα για τα δικαιώματά τους και σχετικά με το πώς μπορούν να τα προστατεύσουν και να αγωνιστούν για αυτά.

Το πρόγραμμα αυτό κατάρτισης μπορεί να αποτελέσει ένα πολύ δυνατό μηχανισμό επιρροής πολιτικών στη βάση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Νομοθεσία και διαπραγμάτευση με τις δημόσιες αρχές και άλλους εμπλεκόμενους φορείς σε όλα τα επίπεδα μπορεί να διασφαλίσει την πλήρη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην ευρωπαϊκή κοινωνία.

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία μαζί με 10 εταίρους - τα Εθνικά Συμβούλια Ατό-

μων με Αναπηρία της Βουλγαρίας, της Κύπρου, της Δανίας, της Εσθονίας, της Φιλανδίας, της Γαλλίας, της Ουγγαρίας, της Ρουμανίας, της Σλοβακίας και της Σλοβενίας - έχουν λάβει την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να οργανώσουν σεμινάρια για τα δικαιώματα βάσει νομοθεσίας.

Η διεκδίκηση, τα ανθρωπίνα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία να αντιμετωπίζονται σε ίση βάση με αυτά των ατόμων χωρίς αναπηρία, ξεκίνησε με την απαίτηση συμπερίληψης ειδικών άρθρων για την καταπολέμηση των διακρίσεων σε διεθνείς, ευρωπαϊκές και εθνικές συμβάσεις ή νομοθεσίες. Εδώ και μερικά χρόνια νομικά πλαίσια για την καταπολέμηση των διακρίσεων έχουν υιοθετηθεί από τα Ηνωμένα Έθνη, την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα κράτη-μέλη και τις υπό ένταξη χώρες.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία αγωνίστηκε για να πετύχει σαφή αναγνώριση των αναπηριών στις ευρωπαϊκές συνθήκες και στην ευρωπαϊκή νομοθεσία. Το αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, ήταν η ένταξη αναφοράς για την αναπηρία στο άρθρο 13 της Ευρωπαϊκής Συνθήκης και η Οδηγία που σχεδιάστηκε για την αντιμετώπιση των διακρίσεων λόγω αναπηρίας στην απασχόληση.

Όμως, ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία δεν πρέπει να θεωρηθεί ως δεδομένο. Όπως έχουμε ήδη ανα-

φέρει, νομικές συστάσεις για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία υπάρχουν στα Ηνωμένα Έθνη, στο Συμβούλιο της Ευρώπης, σε ευρωπαϊκές αρχές και σε ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες. Όμως, αναγκαία προϋπόθεση για τον αγώνα για τα ανθρώπινα δικαιώματα, είναι η ενσωμάτωση αυτών των συστάσεων σε νομοθεσίες και συνθήκες.

Δυστυχώς από μόνη της μια τέτοια νομική αναγνώριση δεν είναι επαρκής. Το επόμενο βήμα στον αγώνα για μια Ευρώπη ελεύθερη από εμπόδια είναι η εφαρμογή της νομοθεσίας για την καταπολέμηση των διακρίσεων. Οι νομοθετικές διατάξεις διακηρύσσουν δικαιώματα αλλά δυστυχώς δεν τα διανέμουν αυτόματα. Η ισχύς ενός νομικού κειμένου εξαρτάται τόσο από την εφαρμογή του όσο και από τη δύναμη των διακηρύξεών του. Επιπλέον, η εφαρμογή εξαρτάται από την πολιτική πίεση που οι οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία είναι σε θέση να ασκήσουν.

Για τα ίδια τα άτομα με αναπηρία υπάρχει η ανάγκη να είναι ενημερωμένα για τα δικαιώματά τους στον τομέα της απασχόλησης, των κοινωνικών υποθέσεων, της πρόσβασης στα μέσα μεταφοράς, στον πολιτισμό. Η έλλειψη πρόσβασης σε αυτά τα δικαιώματα είναι ξεκάθαρο ότι αποτελεί παραβίαση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία. Έτσι, οι οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους πρέπει να κάνουν αυτές τις νομοθετικές διατάξεις πράξη στη ζωή.

Η ομάδα στόχος του προγράμματος αυτού είναι ακτιβιστές και συνήγοροι από 29 χώρες που είναι οι ίδιοι άτομα με αναπηρία ή εκπροσωπούν άτομα με αναπηρία, καλύπτοντας ένα ευρύ φάσμα αναπηριών και διατηρώντας ισορροπία ως προς το φύλο, την εθνικότητα, από τα 25 κράτη - μέλη, την Ισλανδία και τη Νορβηγία, τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία. Η συμμετοχή ατόμων με αναπηρία που εκτίθενται σε πολλαπλές μορφές διάκρισης, συμπεριλαμβανομένων γυναικών με αναπηρία και ατόμων με βαριές αναπηρίες και πολλαπλές ανάγκες εξάρτησης, ήταν βασικός μας στόχος. Ο σκοπός αυτού του προγράμματος είναι οι ακτιβιστές και οι συνήγοροι με αναπηρία να είναι σε ικανή θέση, από τη μία πλευρά να ενημερώνουν τα άτομα με αναπηρία για τα δικαιώματά τους και να τα υποστηρίζουν να δράσουν νομικά και από την άλλη πλευρά να είναι σε θέση να παρακολουθούν την πραγματική εφαρμογή της νομοθεσίας και να αγωνίζονται για επιπλέον νομοθετικές πρωτοβουλίες.

Σεμινάρια σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο

Το Μάρτιο και το Ιούνιο του 2005 έγιναν δύο ευρωπαϊκά σεμινάρια στο Πανεπιστήμιο του Maastricht, Πανεπιστήμιο στο οποίο έχει δημιουργηθεί η πρώτη έδρα Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας για την Αναπηρία. Συμμετείχαν 54 άτομα από 24 κράτη-μέλη, καθώς και από τη Βουλγαρία, την Ισλανδία, τη Νορβηγία και τη Ρουμανία και επίσης από ορισμέ-

νες ευρωπαϊκές ΜΚΟ (Autism Europe, Mental Health Europe, Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Αυτόνομη Διαβίωση, Ευρωπαϊκή Ένωση Κωφών).

Τα εκπαιδευτικά σεμινάρια δίνουν τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να αποκτήσουν συμπαγή γνώση για τους νομοθετικούς μηχανισμούς όσον αφορά στα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, να συζητήσουν περιπτώσεις διακρίσεων που έχουν βιώσει σε βάρος τους στις χώρες τους σε σχέση με τα υπάρχοντα διεθνή και ευρωπαϊκά εργαλεία καταπολέμησης διακρίσεων, να λάβουν ολοκληρωμένο υλικό σχετικά με όλα τα νομικά εργαλεία που υπάρχουν αυτή τη στιγμή και τις προτάσεις που συζητούνται στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στα Ηνωμένα Έθνη, να έχουν πρόσβαση σε νομολογίες και άλλες σχετικές πηγές, να συναντήσουν εμπειρογνώμονες και ειδικούς σε θέματα αναπηρίας, να ανταλλάξουν ιδέες με συμμετέχοντες από άλλα ευρωπαϊκά κράτη και υπό ένταξη χώρες.

Εθνικές Ομάδες Δράσης

Μετά το πρώτο Ευρωπαϊκό Σεμινάριο, επτά (7) ομάδες δράσης - με έξι (6) ακτιβιστές και συνηγόρους - δημιουργήθηκαν στη Βουλγαρία, την Κύπρο, την Εσθονία, την Ουγγαρία, τη Ρουμανία, τη Σλοβακία και τη Σλοβενία, με σκοπό την ενδυνάμωση της νομικής ικανότητας των ακτιβιστών και των συνηγόρων και την παγίωση των νεοδημιουργηθέντων δικτύων εμπειρογνομώνων.

Ο σκοπός των ομάδων δράσης είναι διπλός. Από τη μία πλευρά πρέπει να συλλέξουν περιπτώσεις και παραδείγματα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ενώπιον των δικαστηρίων ή κατά τις συνεργασίες με τις εργοδοτικές οργανώσεις, τους δικηγόρους συλλόγους και τις οργανώσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Από την άλλη, θα συμμετέχουν στη διοργάνωση ενός εθνικού σεμιναρίου στη χώρα τους και θα παρακολουθούν την ενσωμάτωση της ευρωπαϊκής Οδηγίας για την απασχόληση και την εργασία και θα εργαστούν πάνω στις αναγκαίες αλλαγές που πρέπει να γίνουν στην εθνική τους νομοθεσία για την καταπολέμηση των διακρίσεων.

Πώς θα φτιάσουμε το σίχο;

Οι ομάδες δράσης θα είναι σημείο αναφοράς για τα άτομα με αναπηρία που πέφτουν θύματα αρνητικής διακριτικής μεταχείρισης και θα οικοδομήσουν συμμαχίες με άλλες οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στο χώρο των διακρίσεων για να βελτιώσουν τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία. Επίσης, οι ομάδες δράσης θα είναι ενημερωμένες όσον αφορά στις ορθότερες πρακτικές από διεθνείς και ευρωπαϊκές νομοθεσίες καταπολέμησης των διακρίσεων.

Συλλέγοντας παραδείγματα / περιπτώσεις διακρίσεων

- Οι ομάδες δράσης θα χρησιμοποιούνται από τα άτομα με αναπηρία στην περίπτωση που έχουν ανάγκη νομικής συμβουλής ή εκπαίδευσης ή όταν νομίζουν ότι έχουν πέσει θύμα αρνητικής δια-

Το επόμενο βήμα στον αγώνα για μια Ευρώπη ελεύθερη από εμπόδια είναι η εφαρμογή της νομοθεσίας για την καταπολέμηση των διακρίσεων. Οι νομοθετικές διατάξεις διακηρύσσουν δικαιώματα αλλά δυστυχώς δεν τα διανέμουν αυτόματα. Η ισχύς ενός νομικού κειμένου εξαρτάται τόσο από την εφαρμογή του όσο και από τη δύναμη των διακηρύξεών του.

κριτικής μεταχείρισης. Έτσι, οι ομάδες δράσης θα είναι σε θέση να καταγράφουν αρνητικές διακριτικές συμπεριφορές. Κάνοντας αυτό, οι ομάδες πίεσης θα είναι γνώστες πραγματικών περιστατικών και συνεπώς θα είναι σε θέση να υπολογίσουν τα πραγματικά εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία, επαναπροσδιορίζοντας τη δράση τους όσον αφορά στην καταπολέμηση των διακρίσεων.

Το παράδειγμα του Λουξεμβούργου και συνεργασία με άλλες οργανώσεις

- Για το σκοπό αυτό, η Συντονιστική Επιτροπή του προγράμματος επέλεξε το παράδειγμα του κέντρου νομικής υποστήριξης του Λουξεμβούργου, το οποίο μπορεί να φανεί χρήσιμο στη σύσταση των ομάδων δράσης (είναι οικονομικά βιώσιμο και ευέλικτο). Επίσης, έ-

χουν συλλεχθεί, σε μία φόρμα καταγραφής, περιπτώσεις διάκρισης που έχουν καταγγελλεί στο κέντρο αυτό. Αυτές οι περιπτώσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως παραδείγματα στις συνεργασίες μας με δικηγόρους, εργοδοτικές οργανώσεις, οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, άλλες ΜΚΟ (που εργάζονται για ομάδες που βιώνουν διάκριση λόγω άλλων παραγόντων).

Αναζήτηση πληροφορίας πάνω στις νομοθετικές αλλαγές σε διεθνές επίπεδο

- Οι ομάδες δράσης θα αναζητούν και θα λαμβάνουν επικαιροποιημένη πληροφόρηση σχετικά με τις αλλαγές σε διεθνές επίπεδο και σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης με σκοπό να ελέγξουν το κατά πόσο αυτές οι βελτιώσεις μπορούν να υιοθετηθούν ή το κατά πόσο έχουν επίδραση στη χώρα τους (για παράδειγμα μέτρηση της επίδρασης της οργάνωσης Autism Europe της Γαλλίας).

Η πίεση για αλλαγές μπορεί να έρδει από δύο πλευρές: οι ευρωπαϊκές Οδηγίες πρέπει να χρησιμοποιηθούν προκειμένου να εξαναγκαστεί η κυβέρνηση να υιοθετήσει καλύτερη νομοθεσία (ενσωμάτωση Οδηγιών) καθώς και κάποια παραδείγματα ορθών πρακτικών από άλλες χώρες (για παράδειγμα η νομοθεσία για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω αναπηρίας του

1999 της Μεγάλης Βρετανίας) μπορούν να ενσωματωθούν στην εθνική νομοθεσία.

Επίσης, η συλλογή παραπόνων και περιπτώσεων διάκρισης από άτομα με αναπηρία μπορεί να λειτουργήσει ως πηγή για άσκηση πίεσης προς τις εθνικές αρχές προκειμένου να βελτιώσουν τη νομική προστασία των ατόμων με αναπηρία.

Συστήνοντας Νομική Συμβουλευτική Ομάδα

Για την υποστήριξη αυτού του δικτύου ακτιβιστών, δημιουργήθηκε μία Νομική Συμβουλευτική Ομάδα από διεθνείς νομικούς (Barry Fitzpatrick, Νομικός Σύμβουλος της Επιτροπής Ισότητας της Βόρειας Ιρλανδίας, Andrea Coomber από Interights, Evelyne Friedel, Νομικός Σύμβουλος της οργάνωσης Autism Europe στη Γαλλία, Lisa Waddington, Πρόεδρος του Τμήματος Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας του Πανεπιστημίου του Maastricht).

Η ομάδα συστάθηκε για να συμβουλευτεί τα Εθνικά Συμβούλια όσο αφορά στο νομικό υποστηρικτικό πλαίσιο που υπάρχει για τα δύματα διακρίσεων. Με τον τρόπο αυτό θα

είναι πιο ισχυρά όταν συνδυάζονται με τους εργοδότες ή τις εργοδοτικές οργανώσεις, ενόψει συμφιλιοτικής διαδικασίας ή δικαστικού αγώνα. Σε μια περίπτωση που συνέβη στη Γερμανία αυτό το καλοκαίρι αποδείχτηκε η χρησιμότητα και η αποτελεσματικότητα αυτής της Συμβουλευτικής Ομάδας. Από αυτή τη δράση ο καθένας μπορεί να έχει οφέλη: τα δύματα μπορούν να λάβουν αξιόλογη υποστήριξη και οι αναπηρικές οργανώσεις μπορούν να μάθουν πώς να αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες περιπτώσεις διάκρισης και πώς να τις αποκαθιστούν.

Το Μάιο δημιουργήθηκε ένα δίκτυο στο Internet, ενώνοντας τους συμμετέχοντες και των δύο ευρωπαϊκών σεμιναρίων καθώς και κάποιους από τους ομιλητές. Πρόκειται για ένα φόρουμ όπου τα μέλη θα συζητούν μεταξύ τους περιπτώσεις διάκρισης. Στο τέλος του Σεπτεμβρίου η ιστοσελίδα του προγράμματος θα είναι έτοιμη.

Σεμινάρια σε Εθνικό Επίπεδο

Τέλος, με σκοπό τα αποτελέσματα των ευρωπαϊκών σεμιναρίων να φτάσουν σε μία ευρύτερη ομάδα - στόχο, το

2006 θα διοργανωθούν έντεκα (11) εθνικά σεμινάρια στις χώρες που είναι εταίροι του προγράμματος συγκεντρώνοντας πενήντα (50) ακτιβιστές και συνηγόρους για εκπαίδευση διάρκειας δύο ημερών. Τα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα των σεμιναρίων θα είναι σημαντικά για τις αναπηρικές οργανώσεις που έχουν εκατοντάδες ή χιλιάδες μέλη.

Το πρόγραμμα θα δώσει σε αυτές την απαραίτητη πληροφόρηση προκειμένου να είναι σε θέση να υποστηρίζουν τα άτομα με αναπηρία στον αγώνα τους για τα δικαιώματά τους.

Εθνικά εκπαιδευτικά σεμινάρια για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία θα γίνουν στις ακόλουθες 10 χώρες: Βουλγαρία, Κύπρος, Δανία, Εσθονία, Φιλανδία, Γαλλία, Ουγγαρία, Ρουμανία, Σλοβακία και Σλοβενία. Τα εθνικά σεμινάρια θα φιλοξενήσουν μεγαλύτερο κοινό σε σχέση με το κοινό που συμμετείχε στα ευρωπαϊκά σεμινάρια. Επίσης, προσδοκούμε ότι οι συμμετέχοντες στα ευρωπαϊκά σεμινάρια, χρησιμοποιώντας τη γνώση που πήραν σε αυτά, θα παίξουν σημαντικό ρόλο κατά τη διάρκεια των εθνικών σεμιναρίων. ■

Το Πρόγραμμα υλοποιείται στο πλαίσιο δράσεων του κοινωνικού τομέα και του τομέα απασχόλησης της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Ανακοίνωση για τα δικαιώματα των ταξιδιωτών με μειωμένη κινητικότητα

Το Φεβρουάριο του 2005, ο Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Jacques Barrot, παρουσίασε την ανακοίνωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τα δικαιώματα των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα που ταξιδεύουν αεροπορικώς (Brussels

16.02.2005 COM(2005) 47 final).

Για το θέμα αυτό ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία κ. Γιάννης Βαρδακαστάνης έδωσε συνέντευξη στο δημοσιογράφο John Frank-Keyes για το περιοδικό COMMUNIQUE AIRPORT BUSINESS June/July 2005, την ο-

ποία αναδημοσιεύουμε στο παρόν στα ελληνικά:

"Το ευρωπαϊκό αναπηρικό κίνημα περίμενε πάρα πολύ καιρό αυτήν την πρόταση και τώρα εκφράζει την ικανοποίησή του, όχι μόνο γιατί η πρόταση αυτή σηματοδοτεί μια σημαντική αλλαγή για περίπου 50 εκατομμύρια άτομα με αναπηρία στην Ευρώπη, αλλά και γιατί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δείχνει τη δέσμευσή

της για μια Ευρώπη όπου τα άτομα με αναπηρία δεν θα αντιμετωπίζουν πια διακρίσεις", δήλωσε ο κ. Βαρδακαστάνης. "Αυτή η πρόταση δείχνει το δρόμο, καθώς συνιστά μία πρώτη ειδική νομοθετική ρύθμιση για την αναπηρία, και αυτό είναι ένα σημαντικό βήμα στη σωστή κατεύθυνση", πρόσθεσε.

ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΣΕ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΒΑΣΗ

Ο κ. Βαρδακαστάνης είπε ότι διακρίσεις προς επιβάτες με αναπηρία συμβαίνουν κάθε μέρα σε όλη την Ευρώπη. Πολύ συχνά, είπε, το EDF δέχεται καταγγελίες από επιβάτες με αναπηρία στους οποίους αεροπορικές εταιρίες αρνήθηκαν είτε να τους κάνουν κράτηση, είτε να τους επιτρέψουν να επιβιβαστούν στην πτήση λόγω της αναπηρίας τους. Υπάρχουν επίσης πολλές περιπτώσεις ατόμων που κατηγορήθηκαν για τη βοήθεια που ζήτησαν ή επιβάτες που έλαβαν χαμηλό βαθμό βοήθειας.

"Επιτρέψτε μου να δώσω μερικά από τα πολλά παραδείγματα που το EDF έχει συλλέξει, όπως η περίπτωση ενός ατόμου με εγκεφαλική παράλυση που του ζητήθηκε να επιδείξει ιατρική βεβαίωση για να αποδείξει ότι δεν έχει κάτι "μεταδοτικό", ή η περίπτωση μιας γυναίκας χωρίς χέρια που της απαγορεύτηκε να ταξιδέψει επειδή δε θα μπορού-

σε να δέσει τη ζώνη ασφαλείας. Υπάρχουν επίσης πολλές περιπτώσεις κωφών ατόμων που τους απαγορεύτηκε η επιβίβαση γιατί δε είναι σε θέση να καταλάβουν τις οδηγίες ασφαλείας επιβατών κατά τη διάρκεια της πτήσης".

ΙΣΟΤΙΜΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Τέτοιου είδους διακριτική και αναξιοπρεπής αντιμετώπιση είναι απαράδεκτη, δήλωσε ο κ. Βαρδακαστάνης. "Είναι απλώς ζήτημα ανθρωπίνων δικαιωμάτων: η ισότιμη πρόσβαση στις μεταφορές είναι βασική για τη πλήρη ένταξη και συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνία. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο πιστεύουμε ότι η δεσμευτική νομοθεσία είναι απαραίτητη σε ευρωπαϊκό επίπεδο."

Εάν η ρύθμιση εφαρμοσθεί στην παρούσα της μορφή αυτό θα σηματοδοτήσει μια σημαντική αλλαγή στη ζωή πολλών ατόμων, συμφωνεί το EDF. "Όλο το αναπηρικό κίνημα διεκδικεί ίδια ποιότητα υπηρεσιών για όλους τους επιβάτες, συμπεριλαμβανομένων των επιβατών με αναπηρία. Αυτή η απαίτηση είναι πλήρως εναρμονισμένη με τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ένταξη της διάστασης της αναπηρίας σε όλους τους τομείς και την καταπολέμηση των διακρίσεων."

ΧΩΡΙΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Στον πιθανό δύσκολο ζήτημα των αερογραμμών που προσπαθούν να διαφύγουν της ρύθμισης, ο κ. Βαρδακαστάνης είναι απόλυτος ότι κάτι τέτοιο δεν πρέπει να επιτραπεί.

"Το EDF υποστηρίζει πλήρως τις βασικές αρχές όλης της πρότασης. Για τα άτομα με αναπηρία η ανάγκη ύπαρξης μιας ενιαίας (που να χαρακτηρίζεται από συνοχή και αξιοπιστία) υπηρεσίας υποστήριξης είναι ιδιαίτερα σημαντική.

Πιστεύουμε ότι η ύπαρξη υπηρεσιών που να συντονίζονται σε κεντρικό επίπεδο είναι ο μόνος αξιόπιστος τρόπος για τη διασφάλιση παροχής βοήθειας υψηλής ποιότητας και συνέπειας στους επιβάτες με αναπηρία.

Το EDF θεωρεί ότι ένα σύστημα υπηρεσιών με συντονισμό σε κεντρικό επίπεδο πρέπει να απαιτεί τη συμμετοχή όλων των εταιριών αερομεταφοράς, περιορίζοντας έτσι την πιθανότητα διαφυγής εταιριών που θα οδηγούσε σε χαμηλής ποιότητας υπηρεσίες υποστήριξης προς τους επιβάτες με αναπηρία."

Ο κ. Βαρδακαστάνης συνεχίζει: "Η ύπαρξη εξαιρέσεων από το σύστημα θα έβαζαν σε κίνδυνο τη συνοχή της υποστήριξης προς τον επιβάτη με αναπηρία από το σημείο αναχώρησης μέχρι το αεροδρόμιο άφιξης. Γενικώς, η βοήθεια παρέχεται από το σημείο ελέγχου των εισιτηρίων και όχι από το σημείο του αεροδρομίου που φθάνει το άτομο. Επίσης, πιστεύουμε ότι ένα σύστημα με διαφορετικά όργανα διοίκησης μπορεί να δημιουργήσει σύγχυση και αβεβαιότητα στους επιβάτες με αναπηρία που φθάνουν στο αεροδρόμιο και θέλουν να γνωρίζουν ακριβώς ποιος θα τους βοηθήσει."

Ο κ. Βαρδακαστάνης επίσης προειδοποιεί ότι η πιθανότητα διαφυγής κάποιων αεροπορικών εταιριών από τη ρύθμιση μπορεί να απειλήσει την οικονομική βιωσιμότητα του ενιαίου συστήματος, καθώς θα υπονομευθεί η οικονομία κλίμακας.

"Η ενιαία συντονισμένη βοήθεια δεν κοστίζει μόνο φθηνότερα, αλλά κυρίως διασφαλίζει ότι η βοήθεια που θα παρέχει θα είναι υψηλής ποιότητας, το προσωπικό θα είναι κατάλληλα εκπαιδευμένο και θα διαθέτει το απαιτούμενο εξοπλι-

σμό. Τέλος, το ενιαίο σύστημα βοήθειας θα επιτρέψει την άμεση και την αποτελεσματικότερη ανάμειξη των ατόμων με αναπηρία στο έλεγχο και την αποτίμηση των παρεχόμενων υπηρεσιών - προαπαιτούμενο για ένα καλό και διαφανές σύστημα.

Οι επιβάτες επίσης θα είναι σε θέση να εκφράσουν τα παράπονά τους σε περίπτωση προβλήματος με τις παρεχόμενες υπηρεσίες."

ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

Η βασική αρχή της ίσης μεταχείρισης πρέπει να εφαρμόζεται στην επιβίβαση και στην τήρηση των κανόνων ασφαλείας, υποστηρίζει το EDF.

"Η συγκεκριμένη Ανακοίνωση δίνει τη δυνατότητα στα άτομα με αναπηρία να αρνηθούν να επιβιβαστούν μέχρι να τύχουν της αντιμετώπισης που ορίζει ο νόμος. Αυτό όμως μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα αφού η νομοθεσία διαφέρει από κράτος σε κράτος. Είναι φανερό λοιπόν ότι, στον τομέα της ασφάλειας, η εναρμόνιση των κανόνων σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι απαραίτητη." **Θ.Α. ■**

Συμβούλιο της Ευρώπης και Θέματα Αναπηρίας

του **Stefan Tromel**

Συμβούλου στο Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία

Το Συμβούλιο της Ευρώπης είναι ένας πανευρωπαϊκός οργανισμός που ιδρύθηκε το 1949, ο οποίος έχει ως βασική του αποστολή την προστασία και την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών για όλους του Ευρωπαίους πολίτες. Σαράντα έξι (46) χώρες (όλες εκτός από την Λευκορωσία, η οποία έχει καταθέσει και αυτή πρόσφατα αίτηση) είναι μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Βασικά νομικά εργαλεία του Συμβουλίου της Ευρώπης

Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει δύο βασικά νομικά εργαλεία:

- Την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (υιοθετήθηκε το 1950), η οποία εστιάζει στα αστικά και πολιτικά δικαιώματα. Δεν περιέχει ειδική αναφορά στην αναπηρία ή τα άτομα με αναπηρία.
- Τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη που υιοθετήθηκε το 1961 (από το 1996 έχουμε τον Αναθεωρημένο Κοινωνικό Χάρτη), ο οποίος εστιάζει στα οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα. Το άρθρο 15 του Χάρτη κάνει ειδική αναφορά στα άτομα με αναπηρία ενώ η αναφορά στο άρθρο 15 του αναθεωρημένου Χάρτη είναι με καλύτερο τρόπο διατυπωμένη σε σχέση με το άρθρο 15 του Χάρτη του 1961.

Προκείμενου τα εργαλεία αυτά να γίνουν υποχρεωτικά, κάθε χώρα πρέπει να τα υπογράψει και να τα επικυρώσει.

Όλες οι ευρωπαϊκές χώρες (εκτός από το Μονακό, που μόλις έγινε μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης) έχουν υπογράψει και επικυρώσει την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Για την Ελλάδα, η Σύμβαση τέθηκε σε ισχύ το 1974.

Η υπογραφή και η επικύρωση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη (και του αναθεωρημένου Κοινωνικού Χάρτη) δε σημαίνει από μόνη της επιτυχία. Κοιτάζοντας την περίπτωση της Ελλάδας, ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης επικυρώθηκε το Ιούνιο του 1984 (είχε υπογραφεί το Οκτώβριο του 1961), ενώ ο Αναθεωρημένος Κοινωνικός Χάρτης έχει μόνο υπογραφεί (Μάιος 1996) αλλά δεν έχει επικυρωθεί ακόμη.

Επίσης, ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης έχει ένα προαιρετικό πρωτόκολλο, το οποίο επιτρέπει στις χώρες που το έχουν επικυρώσει να λαμβάνουν τις παρατηρήσεις που έχουν κατατεθεί από τους ευρωπαϊκούς Κοινωνικούς Εταίρους (οργανώσεις εργοδοτών, εργατικά συνδικάτα) καθώς και από διεθνείς Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις. Αυτό το προαιρετικό πρωτόκολλο χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά στον τομέα της αναπηρίας από την οργάνωση Autisme Europe, η οποία κέρδισε προσφυγή σε βάρος της Γαλλίας σχετικά με την εκπαίδευση των παιδιών με αυτισμό σ' αυτή τη χώρα το 2004. Η Ελλάδα επικύρωσε αυτό το προαιρετικό πρωτόκολλο το 1998.

Μερική Συμφωνία στον Κοινωνικό Τομέα και στον Τομέα της Δημόσιας Υγείας

Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει ξεκινήσει να παράγει έργο στον τομέα της αναπηρίας από την ίδρυσή του. Το έργο αυτό έχει γίνει μέσω της Μερικής Συμφωνίας στον

Κοινωνικό Τομέα και στον Τομέα της Δημόσιας Υγείας.

Μερική Συμφωνία σημαίνει ότι δεν συμμετέχουν στις δράσεις της όλα τα μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, αλλά μόνο εκείνα που έχουν γίνει μέλη της Μερικής Συμφωνίας και που έχουν οικονομική συμμετοχή σε αυτήν. Υπάρχουν 18 χώρες που είναι μέλη αυτής της Συμφωνίας. Η Ελλάδα δεν είναι μία από αυτές. Πολλές χώρες είναι παρατηρητές του έργου πάνω στην αναπηρία (Εσθονία, Ουγγαρία, Ισλανδία, Λετονία, Λιθουανία και Πολωνία).

Η Μερική Συμφωνία έχει δύο τομείς εργασίας: τα άτομα με αναπηρία και την προστασία της δημόσιας υγείας του καταναλωτή. Κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων χρόνων, έχουν γίνει συζητήσεις με σκοπό οι δράσεις γύρω από την αναπηρία να μην περιλαμβάνονται στη Μερική Συμφωνία αλλά να ενταχθούν στις βασικές δράσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Κάτι τέτοιο ερχόταν σε αντίθεση με τον τομέα της δημόσιας υγείας και καμιά απόφαση δεν πρόκειται να παρθεί άμεσα.

Το έργο στον τομέα της αναπηρίας συντονίζεται από μία Επιτροπή (CD-P-RR) που αποτελείται από εκπροσώπους κυβερνήσεων των χωρών που είναι μέλη της Μερικής Συμφωνίας.

Το πιο σχετικό κείμενο που εκπονήθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης είναι η Σύσταση του 1992 "Ενιαία πολιτική για τα άτομα με αναπηρία", η οποία περιλαμβάνει βασικές αρχές πολιτικής για την αποκατάσταση και την ένταξη των ατό-

μων με αναπηρία. Μολονότι αυτό το κείμενο εκπονήθηκε στο πλαίσιο της Μερικής Συμφωνίας, στη συνέχεια υιοθετήθηκε από την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης και με αυτόν τον τρόπο έγινε κείμενο αναφοράς για όλα τα κράτη - μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Διακήρυξη της Malaga

Το Μάιο του 2003, το Συμβούλιο της Ευρώπης διοργάνωσε το δεύτερο Υπουργικό Συνέδριο για την Αναπηρία στη Malaga (Ισπανία). Το βασικό συμπέρασμα, που πήρε το όνομα Διακήρυξη της Malaga, αυτού του συνεδρίου, επιχειρεί να παρουσιάσει τις βασικές αρχές πάνω στις οποίες θα πρέπει να βασίζεται το έργο του Συμβουλίου της Ευρώπης στον τομέα της αναπηρίας.

Η Διακήρυξη της Malaga είχε δύο συγκεκριμένα αποτελέσματα:

- Αποφασίστηκε η προετοιμασία ενός προγράμματος δράσης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την αναπηρία,
- Συμφωνήθηκε η ενεργή συμμετοχή των αναπηρικών οργανώσεων στο έργο του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Η συμφωνία αυτή είχε ως συνέπεια τον Οκτώβριο του 2003 το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία (EDF) να γίνει μέλος με την ιδιότητα του παρατηρητή της επιτροπής συντονισμού (CD-P-RR).

Πρόγραμμα Δράσης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προώθηση των δικαιωμάτων και πλήρη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία

Τα βασικά έργα της Επιτροπής συντονισμού (CD-P-RR) τα τελευταία χρόνια είναι η προετοιμασία του προγράμματος δράσης του Συμβουλίου της Ευρώπης. Το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία έχει διαδραματίσει ενεργό ρόλο στην επεξεργασία αυτού του προγράμματος δράσης. Αυτό το πρόγραμμα δράσης επιδιώκει να είναι ένα ολοκληρωμένο κείμενο αναφοράς για τις πολιτικές σχετικά με την αναπηρία για όλα τα κράτη - μέλη. Καλύπτει όλους τους τομείς της ζωής και κάνει συστάσεις προς το κράτη - μέλη και προς το ίδιο το Συμβούλιο της Ευρώπης. Σε αυτό το πρόγραμμα δράσης έχει παρθεί η απόφαση να μη συμπεριληφθεί ο τομέας της πρόληψης της αναπηρίας, σύμφωνα και με τις συζητήσεις που γίνονται στο πλαίσιο της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία. Το τελικό κείμενο του προγράμματος δράσης προβλέπεται να έχει εγκριθεί από την επιτροπή συντονισμού (CD-P-RR) το Οκτώβριο και στη συνέχεια θα παρουσιαστεί για έγκριση στην Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, έτσι ώστε να αποτελέσει ένα κείμενο αναφοράς για όλα τα κράτη - μέλη. ■

ΕΣΑΕΑ - ΠΕΣΕΑ: δύο φορείς ενώνουν τις δυνάμεις τους

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑΕΑ) και ο Πανελλήνιος Επιστημονικός Σύλλογος Ειδικής Αγωγής (ΠΕΣΕΑ), θεωρώντας ότι η εκπαίδευση αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα κάθε ατόμου και παράγοντα - κλειδί για την εργασιακή και κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία, αποφάσισαν να ενώσουν τις δυνάμεις τους, να συνεργαστούν και από κοινού να διεκδικήσουν την ποσοτική και ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία.

Σήμερα στη χώρα μας το εκπαιδευτικό σύστημα είναι ένα σύστημα διακρίσεων και αποκλεισμού που παράγει πολίτες Β' και Γ' κατηγορίας, αφού τα άτομα με αναπηρία είτε στερούνται του δικαιώματός τους να εισαχθούν στο εκπαιδευτικό σύστημα (όπως τα άτομα με βαριές αναπηρίες και πολλαπλές ανάγκες εξάρτησης), είτε αναγκάζονται να το εγκαταλείψουν (π.χ. λόγω έλλειψης προσβασιμότητας), είτε είναι αποδέκτες μιας υποδεέστερης και υποβαθμισμένης εκπαίδευσης σε σχέση με τους άλλους μαθητές.

Μπροστά σε αυτήν την κατάσταση όλοι οφείλουν να αναλάβουν

την ευθύνη που τους αναλογεί. Κυβέρνηση, πολιτικά κόμματα, εκπαιδευτικοί θεσμοί, νομαρχιακή και τοπική αυτοδιοίκηση επιβάλλεται να λάβουν δραστικά μέτρα για την συνολική και σε βάθος χρόνου αναβάθμιση της εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία σε όλες τις βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος. Το δικαίωμα στην εκπαίδευση είναι θεμελιώδες και αναπαλλοτρίωτο. Η εκπαίδευση δεν είναι κοινωνική παροχή.

Από την πλευρά τους, η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία και ο Πανελλήνιος Επιστημονικός Σύλλογος Ειδικής Αγωγής, αποφάσισαν σε ένα κοινό σχέδιο δράσης, το οποίο, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνει:

- κοινή Συνέντευξη Τύπου, η οποία δόθηκε μία ημέρα μετά την έναρξη της σχολικής χρονιάς, θέλοντας να θέσουν υπόψη της ελληνικής Πολιτείας και κοινωνίας τον αποκλεισμό και τις αρνητικές διακρίσεις που βιώνουν καθημερινά τα άτομα με αναπηρίες όλων των κατηγοριών σε όλες τις βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος και εκφράζοντας την έντονη

διαμαρτυρία τους για το γεγονός ότι η κυβέρνηση αυτή την περίοδο επεξεργάζεται Σχέδιο Νόμου για την Ειδική Αγωγή χωρίς να έχει υπάρξει συντεταγμένος διάλογος με τους φορείς της εκπαιδευτικής κοινότητας και του αναπηρικού κινήματος,

- σύνταξη κοινού κειμένου - θέσης για την υπάρχουσα κατάσταση στον τομέα της εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία, το οποίο δόθηκε στους δημοσιογράφους την ημέρα της συνέντευξης τύπου,
- διοργάνωση Συνεδρίου στις 3 Δεκεμβρίου - Εθνική Ημέρα Ατόμων με Αναπηρία με θέμα Εκπαίδευση και Άτομα με Αναπηρία,
- συγκρότηση μεικτών Επιτροπών (ΕΣΑΕΑ- ΠΕΣΕΑ) σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο,

Οι δύο φορείς θα συνεχίσουν τον αγώνα τους σε όλη την επικράτεια για την διασφάλιση της καθολικής συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στο εκπαιδευτικό σύστημα χωρίς διακρίσεις και αποκλεισμούς. **Θ.Α. ■**

• Η ΕΣΑΕΑ παρεμβαίνει, προτείνει, διεκδικεί...

70η Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης Αίτημα Ε.Σ.Α.Ε.Α. για λήψη δέσμης μέτρων οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής για τα άτομα με αναπηρία

Ετο πλαίσιο μιας κοινωνικής πολιτικής που θέτει στο επίκεντρο της τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των πολιτών της χώρας, η ΕΣΑΕΑ με επιστολή της στον Πρωθυπουργό ζήτησε από αυτόν στις ανακοινώσεις του στη 70ο Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης να δεσμευτεί για την λήψη μέτρων για τα άτομα με αναπηρία.

Συγκεκριμένα, η Συνομοσπονδία ζήτησε τη δέσμευση του Πρωθυπουργού για:

- τη θέσπιση και την εφαρμογή ριζοσπαστικής νομοθεσίας για την κα-

ταπολέμηση των διακρίσεων,

- την άρση της μη υποχρεωτικότητας της εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία και την ουσιαστική μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος,
- τη βελτίωση της απασχόλησης των ατόμων με αναπηρία που βιώνουν πολύ μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας και κοινωνικού αποκλεισμού,
- την ενίσχυση του τομέα της πρόνοιας με αύξηση έως και διπλασιασμό των κονδυλίων που διατίθενται για έναν τομέα που απευθύνεται στους πιο οικονομικά και κοινωνικά ευάλωτους πολίτες της χώρας,
- τη χορήγηση του επιδόματος θέρμανσης στα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειες τους,
- τη θέσπιση νομοθεσίας και αυστηρού ελέγχου εφαρμογής της όσο αφορά στην προσβασιμότητα του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος

και την κοινωνία της πληροφορίας σε όλη την Ελληνική Επικράτεια,

- την κατάρτιση και προώθηση Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Αποϊδρυματοποίηση,
- την αύξηση κονδυλίων για την επιδοματική πολιτική και ουσιαστική αναμόρφωσή της.

Μετά τις ανακοινώσεις του Πρωθυπουργού στη Δ.Ε.Θ., η Ε.Σ.Α.Ε.Α. απέστειλε Επιστολή Διαμαρτυρίας και Δελτίο Τύπου για την μη δέσμευση του Πρωθυπουργού για λήψη μέτρων για τα άτομα με αναπηρία και την κατηγορηματική άρνηση της Κυβέρνησης να διαθέσει το επίδομα θέρμανσης στους φτωχότερους Έλληνες και Ελληνίδες σε αυτές τις δύσκολα οικονομικά συγκυρίες.

Αίτημα ΕΣΑΕΑ για καταβολή επιδόματος θέρμανσης στα άτομα με αναπηρία

Η πρωτοφανής αύξηση των

διεθνών τιμών πετρελαίου θα επιφέρει αναμφίβολα την άνοδο των τιμών και την αύξηση του καθημερινού κόστους ζωής. Οι αρνητικές οικονομικά συγκυρίες αδιαμφισβήτητα επηρεάζουν τις ευπαθείς κοινωνικά ομάδες όπως τα άτομα με αναπηρία. Σύμφωνα με παγκόσμια στατιστικά στοιχεία μεγάλο ποσοστό των ατόμων με αναπηρία ανήκει στις ασθενέστερα οικονομικές τάξεις του πληθυσμού. Αυτή και μόνο η παραδοχή θέτει την Πολιτεία προ των ευθυνών της για την οικονομική στήριξη των ατόμων με αναπηρία. Αυτά τόνισε η Ε.Σ.Α.Ε.Α. σε επιστολές της που αφορούσαν στην καταβολή του επιδόματος θέρμανσης στα άτομα με αναπηρία.

Μετά την ανακοίνωση οικονομικών μέτρων από τον Πρωθυπουργό στη Δ.Ε.Θ., η Ε.Σ.Α.Ε.Α. εξέφρασε με επιστολή της τη βαθύτατη λύπη και απογοήτευσή της για την απόφαση της Κυβέρνησης να μη χορηγήσει το επίδομα θέρμανσης ζητώντας την επανεξέταση του θέματος. "Αντιλαμβανόμαστε ότι η χώρα βρίσκεται σε μια δύσκολη οικονομική περίοδο αλλά τότε είναι που πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για την προστασία αυτών που τίγονται περισσότερο από τις δύσκολες οικονομικά συγκυρίες", αναφέρεται χαρακτηριστικά στην επιστολή.

Αίτημα ΕΣΑΕΑ για αύξηση των κονδυλίων του Κρατικού Προϋπολογισμού 2006 για τα άτομα με αναπηρία

Η Ε.Σ.Α.Ε.Α. με επιστολή της προς τον Υπουργό Οικονομίας & Οικονομικών ζήτησε να ληφθούν γενναίες αποφάσεις όσο αφορά στην αύξηση των κονδυλίων στον Κρατικό Προϋπολογισμό του 2006 και στην πρόβλεψη επιμέρους κωδικών του προϋπολογισμού για τις ακόλουθες δράσεις και τομείς:

Τομέας Κοινωνικής Πρόνοιας

Η Ε.Σ.Α.Ε.Α έχει επισημάνει επανειλημμένως ότι ο τομέας της πρόνοιας συνεχίζει -παρά τα όποια θετικά μέτρα έχουν ληφθεί τα τελευταία χρόνια - να είναι σοβαρά υπο-χρηματοδοτούμενος από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Αποτελεσματική όμως κοινωνική πολιτική χωρίς την αύξηση κονδυλίων για έναν τομέα που απευθύνεται στους πλέον ευάλωτους, οικονομικά και κοινωνικά, πολίτες της χώρας δεν νοείται. Βάσει της θεμελιώδους αυτής αρχής, η Ε.Σ.Α.Ε.Α. ζήτησε την αύξηση των κονδυλίων για τον τομέα της πρόνοιας. Η αύξηση των κονδυλίων είναι αναγκαία όχι μόνο για την κάλυ-

ψη των πάγιων αναγκών σε προσωπικό του ιδίου του Υπουργείου και των οργανισμών που εποπτεύει αλλά και την ανάπτυξη νέων προγραμμάτων.

Πρόβλεψη κονδυλίων στον κρατικό προϋπολογισμό 2006 για την πρόσληψη προσωπικού στους δημόσιους φορείς κοινωνικής φρονιίδας και πρόνοιας

Η όξυνση των προβλημάτων λειτουργίας των δομών κοινωνικής πρόνοιας (όπως ΚΕΚΥ-ΚΑΜΕΑ, ΚΑΦΚΑ), λόγω έλλειψης βοηθητικού κυρίως και επιστημονικού προσωπικού επιβάλλει την αύξηση των κονδυλίων για την πρόσληψη προσωπικού σε αυτές. Σε μια εποχή που οι ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, απαιτείται το δημόσιο να εγγυηθεί την κοινωνική τους προστασία.

Η Ε.Σ.Α.Ε.Α. κατέθεσε τις προτάσεις που είχε καταθέσει και σε περσινό της υπόμνημα, προκειμένου να επιτευχθεί η οικονομική ενίσχυση του τομέα της πρόνοιας. Συγκεκριμένα πρότεινε την άντληση οικονομικών πόρων για την αύξηση των κονδυλίων από τρεις πολύ σημαντικές πηγές:

α) απόδοση του συνόλου του προϊόντος του ειδικού κρατι-

κού λαχείου κρατικής αντίληψης στον τομέα της πρόνοιας, για τον οποίο έχει άλλωστε θεσπιστεί,

- β) απόδοση μέρους από το προϊόν του ειδικού λογαριασμού καπνού για τον τομέα της πρόνοιας,
- γ) ειδική συνεισφορά επί των ακαθαρίστων ετησίων εσόδων των καζίνων που λειτουργούν στη χώρα για την ανάπτυξη μέτρων πολιτικής και υπηρεσιών για τα άτομα με αναπηρία. Σε πολλές χώρες, όπως η Φιλανδία, η εφαρμογή μέτρων πολιτικής και η οικονομική τους στήριξη συνδέεται με την επιβολή ειδικού τέλους σε επιχειρήσεις που λειτουργούν καζίνο ή άλλες παρεμφερείς δραστηριότητες.

Επιχορήγηση της Ε.Σ.Α.Ε.Α. και των Οργανώσεων - Μελών της από τον Κρατικό Προϋπολογισμό 2006

Η επιχορήγηση της Συνομοσπονδίας και των οργανώσεων - μελών της, βάσει της παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν.2430/96 και την τροποποίηση αυτής από την παρ. 10 άρθρο 19 του Ν.3106/03 και από το άρθρο 9 του Ν.3209/03, είναι βασική προϋπόθεση για την οικοδόμηση ενός ισχυρού αναπηρικού κινήματος με στόχο την προώθηση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους σε όλη τη χώρα

και την καταπολέμηση των διακρίσεων.

Πρόβλεψη Κωδικών στον Κρατικό Προϋπολογισμό του 2006:

- για την επιχορήγηση Προγραμμάτων Διεμπνεσίας για τις ανάγκες επικοινωνίας των κωφών. Η ρύθμιση αυτή επιβάλλεται από τις διατάξεις του άρθρου 15 του Ν. 3106/03 και είναι απαραίτητη προκειμένου να τεθεί σε εφαρμογή η ανωτέρω διάταξη από το 2006,
- για την λειτουργία των Κατασκηνωτικών Προγραμμάτων της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρία, πρόταση που έχει κατατεθεί και από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης,
- αύξηση του διατροφικού επιδόματος νεφροπαθών για τα έτη 2006, 2007 βάσει της αύξησης του κατώτερου προνοιακού επιδόματος των υπολοίπων ΑμεΑ.

Αύξηση του αφορολόγητου του εισοδήματος φυσικών προσώπων ατόμων με αναπηρία

Επισημαίνεται ότι το αφορολόγητο του εισοδήματος για τα άτομα με αναπηρία, που αυτή τη στιγμή ανέρχεται στο ποσό των 1900 ευρώ, έχει να αυξηθεί α-

πό το οικονομικό έτος 1998.

Διαμαρτυρία Ε.Σ.Α.Ε.Α. για την καθυστέρηση καταβολής των προνοιακών επιδομάτων στους δικαιούχους

Την έντονη διαμαρτυρία της εξέφρασε η Ε.Σ.Α.Ε.Α. και οι Φορείς - Μέλη της προς τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών για την απαράδεκτη καθυστέρηση των προνοιακών επιδομάτων του 4ου Διμήνου σε χιλιάδες άτομα με αναπηρία.

Το θέμα προέκυψε με τη μη καταβολή των προνοιακών επιδομάτων από το Υπουργείο Οικονομικών σε δεκατρείς (13) Νομαρχίες, μεταξύ των οποίων και η Νομαρχία Πειραιά που είναι μία από τις μεγαλύτερες της χώρας. Το επίδομα αυτό καλύπτει βασικές ανάγκες χιλιάδων ατόμων με αναπηρία.

Δυστυχώς τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών δεν έλαβαν υπ' όψιν τους την πρόταση που είχε καταθέσει η Ε.Σ.Α.Ε.Α. και αφορούσε στην άμεση καταβολή των επιδομάτων από το Υπουργείο Οικονομικών χωρίς τη μεσολάβηση των Νομαρχιών, με αποτέλεσμα να παρατηρείται ξανά το απαράδεκτο φαινόμενο της καθυστέρησης των επιδομάτων στους τελικούς δικαιούχους.

Σε συνάντηση που πραγματο-

ποιήθηκε στις 21 Σεπτεμβρίου 2005, με το Νομόρχη Πειραιά κ. Γιάννη Μίχα και εκπροσώπους της Ε.Σ.Α.Ε.Α., υπό τον Γενικό Γραμματέα της κ. Άρ. Παναγό και εκπροσώπους των Ομοσπονδιών -Μελών της Ε.Σ.Α.Ε.Α., συζητήθηκε εκτενώς το θέμα. Στο τέλος αυτής της συνάντησης η Ε.Σ.Α.Ε.Α. από κοινού με τις Ομοσπονδίες έστειλαν μήνυμα προς όλους τους αρμόδιους ότι εάν δεν επιδοθούν τα επιδόματα στους δικαιούχους εντός 10ημέρου θα προβούν σε δυναμικές κινητοποιήσεις.

Αίτημα Ε.Σ.Α.Ε.Α για Σύσταση Εξειδικευμένης Επιτροπής της Βουλής για τη Διαλεύκανση της υπόθεσης των "αναπήρων μαϊμού"

Άμεση ήταν η αντίδραση της Ε.Σ.Α.Ε.Α. σε πρόσφατες δηλώσεις του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κ. Νικήτα Κακλαράνη, σύμφωνα με τις οποίες ποσοστό 30% των ατόμων με αναπηρία είναι "ανάπηροι μαϊμού".

Για την οριστική διαλεύκανση μιας υπόθεσης που ταλανίζει το χώρο των α-

τόμων με αναπηρία χρόνια τώρα και για την οποία η Ε.Σ.Α.Ε.Α. έχει καταθέσει συγκεκριμένες προτάσεις τόσο στην τωρινή ηγεσία του Υπουργείου Υγείας όσο και σε προηγούμενες, η Ε.Σ.Α.Ε.Α. ζήτησε με σκληρή επιστολή της προς τον Πρωθυπουργό της χώρας και όλους τους αρχηγούς των πολιτικών κομμάτων την άμεση σύσταση Εξειδικευμένης Επιτροπής της Βουλής.

Είναι μια υπόθεση που δηλητηριάζει την κοινωνική και πολιτική ζωή της χώρας και οδηγεί σε βαθύτατη ηθική και κοινωνική σήψη. Είναι μια υπόθεση που καλύπτει με μία βαρύτατη σκιά τα άτομα με αναπηρία της χώρας και τον αγώνα τους για την άρση των διακρίσεων και των εμποδίων που αντιμετωπίζουν καθημερινά τη ζωή τους. Είναι μια υπόθεση που εγείρει πλήθος ερωτηματικών για το ποιοι πραγματικά ευθύνονται τονίζεται στην επιστολή.

Είναι σαφής και ξεκάθαρη η θέση της Ε.Σ.Α.Ε.Α., διότι εάν υπάρχουν ανάπηροι μαϊμού, και μπορεί να υπάρχουν, τις ευθύνες δεν μπορεί να τις επωμιστούν τα άτομα με αναπηρία. Οι ευθύνες ανήκουν σε εκείνους τους πολιτικούς που

μόνο δηλώσεις έκαναν για το θέμα, αγνοώντας τη θέση του αναπηρικού κινήματος το οποίο επίμονα ζητούσε τον αυστηρό έλεγχο και την αυστηρή τήρηση των κριτηρίων με την εφαρμογή της Κάρτας Αναπηρίας, και σε εκείνους τους γιατρούς που δεν τηρούσαν τα κριτήρια του υφιστάμενου συστήματος για την πιστοποίηση της αναπηρίας.

Γι' αυτούς τους λόγους, η Ε.Σ.Α.Ε.Α ζήτησε την άμεση σύσταση Εξειδικευμένης Επιτροπής της Βουλής και προσανατολίζεται να καταθέσει μηνυτήρια αναφορά στην Εισαγγελία για να παρέμβει η Δικαιοσύνη σε ένα θέμα που οδηγεί σε βαθύτατη ηθική και κοινωνική κρίση.

Εκτός των άλλων στην επιστολή της η ΕΣΑΕΑ κάνει εκτενή αναφορά στους χειρισμούς του Υπουργείου Υγείας για τη μελέτη ενός νέου συστήματος ταξινόμησης και αξιολόγησης του βαθμού λειτουργικότητας των ΑμεΑ.

Η Ε.Σ.Α.Ε.Α εκφράζει την πλήρη διαφωνία της με τον όρο Κάρτα Λειτουργικότητας που έχει υιοθετήσει το Υπουργείο Υγείας, διότι ουσιαστικά αυτή η ορολογία δεν αποδίδει αυτό που

ο Έλληνας Νομοθέτης επιθυμεί να πραγματοποιήσει, δηλαδή να θεσπίσει μία μορφή ταυτότητας αναπηρίας. Ο όρος αυτός βρίσκεται σε πλήρη αντίθεση με το νέο σύστημα ταξινόμησης του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, βάσει του οποίου η Υγεία, η Αναπηρία και η Λειτουργικότητα αποτελούν ξεχωριστούς τομείς. Ο όρος αυτός αμφισβητείται και σε κοινωνικό-πολιτικό πεδίο, γιατί παραπέμπει στη μέτρηση της λειτουργικότητας του ατόμου ενώ ουσιαστικά η νέα προσέγγιση επιτάσσει την προσαρμογή της λειτουργικότητας των δομών και των υπηρεσιών στις ανάγκες του ατόμου για την ανεμπόδιση άσκηση των συνταγματικών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων του.

Τη διαμαρτυρία της εκφράζει επίσης η ΕΣΑΕΑ για τον αποκλεισμό της από το Δ.Σ. του Ινστιτούτου Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης και τη Διεπιστημονική Ομάδα Έργου για τη μελέτη του νέου συστήματος. Ο αποκλεισμός της Ε.Σ.Α.Ε.Α. σημαίνει αποκλεισμό των ατόμων με αναπηρία από το σχεδιασμό μέτρων και πολιτικών που αφορούν τα ίδια τα άτομα με αναπηρία. Ο αποκλεισμός αυτός θέτει στο περιθώριο τον επίσημο και θεσμοθετημένο εκπρόσωπο όλων των κατηγοριών αναπηρίας, ο οποίος έχει καταθέσει πλήθος προτάσεων επανειλημμένως για την εφαρ-

μογή της κάρτας αναπηρίας.

Αίτημα Ε.Σ.Α.Ε.Α. για λήψη μέτρων για την αποειλευματική εφαρμογή του Ν. 2643/98

Η Ε.Σ.Α.Ε.Α. διαμαρτύρεται έντονα για την πολύμηνη καθυστέρηση των διαδικασιών της μοριοδότησης των αιτήσεων της τελευταίας προκήρυξης του Ν.2643/98, μέσω του οποίου χιλιάδες άτομα με αναπηρία προσδοκούν να βρουν μια θέση εργασίας. Η καθυστέρηση αυτή έχει τις ρίζες της σε αδυναμίες διαδικαστικού κυρίως χαρακτήρα, τις οποίες η Ε.Σ.Α.Ε.Α. έχει αναδείξει και επισημάνει κατά την εφαρμογή του νόμου.

Οι αδυναμίες αυτές δεν πρόκειται να εκλείψουν εάν δεν ανατεθεί η εφαρμογή του Νόμου στην Ειδική Υπηρεσία Εργασίας Κοινωνικών Ομάδων του Ο.Α.Ε.Δ. Για την απρόσκοπτη εφαρμογή του νόμου απαιτείται η στελέχωση της υπηρεσίας αυτής με μόνιμο προσωπικό που θα ασχολείται αποκλειστικά με το Νόμο.

Αυτή ήταν και είναι η θέση της Ε.Σ.Α.Ε.Α. για την αποτελεσματική εφαρμογή του Ν.2643, μέσω του οποίου χιλιάδες άτομα με αναπηρία προσδοκούν να βρουν μια θέση εργασίας.

Αυτή τη στιγμή χιλιάδες άτομα

με αναπηρία περιμένουν εναγωνίως τη μοριοδότηση των αιτήσεων και την τοποθέτηση των δικαιούχων καθώς και την έκδοση της προκήρυξης των θέσεων του ιδιωτικού τομέα, η καθυστέρηση της οποίας έχει προκαλέσει την αγανάκτηση χιλιάδων ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους.

Απαιτείται πολιτική βούληση για την λήψη δραστικών μέτρων διαμηνύει η Ε.Σ.Α.Ε.Α. προς τον Υπουργό Απασχόλησης κ. Π. Παναγιωτόπουλο, ι-διαιτέρως σε μία περίοδο που απαιτούνται ειδικά μέτρα και πολιτικές για την αντιμετώπιση της ανεργίας που μαστίζει σε πολύ μεγάλο ποσοστό μία από τις πιο ευπαθείς κοινωνικά ομάδες του πληθυσμού της χώρας.

Συγκεκριμένα, στην επιστολή της Ε.Σ.Α.Ε.Α. προς τον Υπουργό παραθέτονται οι ακόλουθες προτάσεις:

1. Άμεση ολοκλήρωση της διαδικασίας της μοριοδότησης των αιτήσεων της τελευταίας προκήρυξης των θέσεων του άρθρου 3 (δημόσιος τομέας) και της τοποθέτησης των δικαιούχων. Έχουν ήδη περάσει 8 μήνες από την κατάθεση των αιτήσεων και έως σήμερα η διαδικασία της μοριοδότησης των αιτήσεων δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα.
2. Άμεση δημοσίευση της προ-

κήρυξης των θέσεων του άρθρου 2 του ευρύτερου δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, δεδομένου ότι χιλιάδες άτομα με αναπηρία που βιώνουν την ανεργία περιμένουν να βρουν μια θέση εργασίας.

3. Τροποποίηση, βελτίωση και κωδικοποίηση του Νόμου προκειμένου να γίνει πιο ευέλικτος και αποτελεσματικός.
4. Ανάθεση της εφαρμογής του Νόμου στην Ειδική Υπηρεσία Εργασίας Ειδικών Κοινωνικών Ομάδων του Ο.Α.Ε.Δ. και στελέχωσή του με μόνιμο εξειδικευμένο προσωπικό.

Παροχή Ειδικών Διασκευασμένων οχημάτων σε 15 Νομαρχιακά Σωματεία

Υπεγράφη Υπουργική Απόφαση για την κατανομή 15 οχημάτων ειδικά διασκευασμένων για τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία σε Νομαρχιακά Σωματεία Ατόμων με Αναπηρία της χώρας, μετά από ενέργειες της Ε.Σ.Α.Ε.Α.

Η Ε.Σ.Α.Ε.Α. βάσει του Ν. 2465/97 γνωμοδοτεί για τις άδειες Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων σε φορείς των ατόμων με αναπηρία, νομαρχιακού επιπέδου. Η πρόταση που απέστειλε προς τη Διεύθυνση Μεταφορών και οι συντονισμένες ενέργειες της για την άμεση παράδοση των

ΤΑΧΙ στηρίχτηκε στα ακόλουθα κριτήρια: α) στις πληθυσμιακές ανάγκες του Νομού που εδρεύει κάθε Σωματείο β) στη δυναμική κάθε Σωματείου (αριθμός εγγεγραμμένων μελών) και στην ικανότητα των Σωματείων να λειτουργήσουν τα συγκεκριμένα οχήματα. Επιπρόσθετα με την επιλογή αυτή η Ε.Σ.Α.Ε.Α. προσπάθησε να καλύψει το σύνολο των γεωγραφικών και διοικητικών περιφερειών της χώρας.

Η προμήθεια των 15 αυτών διασκευασμένων οχημάτων είχε ξεκινήσει επί Υπουργίας Χρ. Βερελή, εν' όψει των Παραολυμπιακών Αγώνων. Αυτά τα οχήματα δεν παραδόθηκαν κατά την περίοδο των Παραολυμπιακών Αγώνων. Μετά από ενέργειες της Ε.Σ.Α.Ε.Α. σε συνεννόηση με τη Διεύθυνση Μεταφορών του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών τα οχήματα αυτά αποφασίστηκε να δοθούν σε Νομαρχιακά Σωματεία των Ατόμων με Αναπηρία

Ενισχύοντας το Αναπηρικό Κίνημα στην Περιοχή των Βαλκανίων

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία διοργάνωσε για πρώτη φορά στην ιστορία του Ευρωπαϊκού Αναπηρικού Κινήματος στην Αθήνα

στις 27 Σεπτεμβρίου 2005, ένα Περιφερειακό Διαβαλκανικό Συνέδριο με θέμα "Συγκρότηση και Ενίσχυση των Εθνικών Συμβουλίων των Ατόμων με Αναπηρία". Στο Συνέδριο συμμετείχαν οι Πρόεδροι Οργανώσεων Ατόμων με Αναπηρία από 8 Βαλκανικές χώρες, την Αλβανία, την Κροατία, τη Βοσνία - Ερζεγοβίνη, την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, την Ελλάδα, το Κόσσοβο, τη Σερβία - Μαυροβούνιο και τη Σλοβενία. Κατά τη διάρκεια του Συνεδρίου συζητήθηκαν οι αρχές για τη δημιουργία αντιπροσωπευτικών, δημοκρατικών και ανεξάρτητων αναπηρικών οργανώσεων που θα μπορούν να εκπροσωπούν όλες τις κατηγορίες αναπηρίας.

Το Συνέδριο πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος 'CARDS', του οποίου στόχος είναι η δημιουργία τοπικών και εθνικών αναπηρικών ομοσπονδιών στη Βαλκανική Χερσόνησο, καθώς επίσης και η δημιουργία μιας Βαλκανικής δομής η οποία θα αναλάβει το δύσκολο έργο του συντονισμού των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων της περιοχής. Το Πρόγραμμα χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή / Γενική Διεύθυνση Διεύρυνσης και συντονίζεται από το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία. Η ΕΣΑΕΑ συμμετέχει στο Πρόγραμμα ως Εταίρος.

Θ.Α. ■

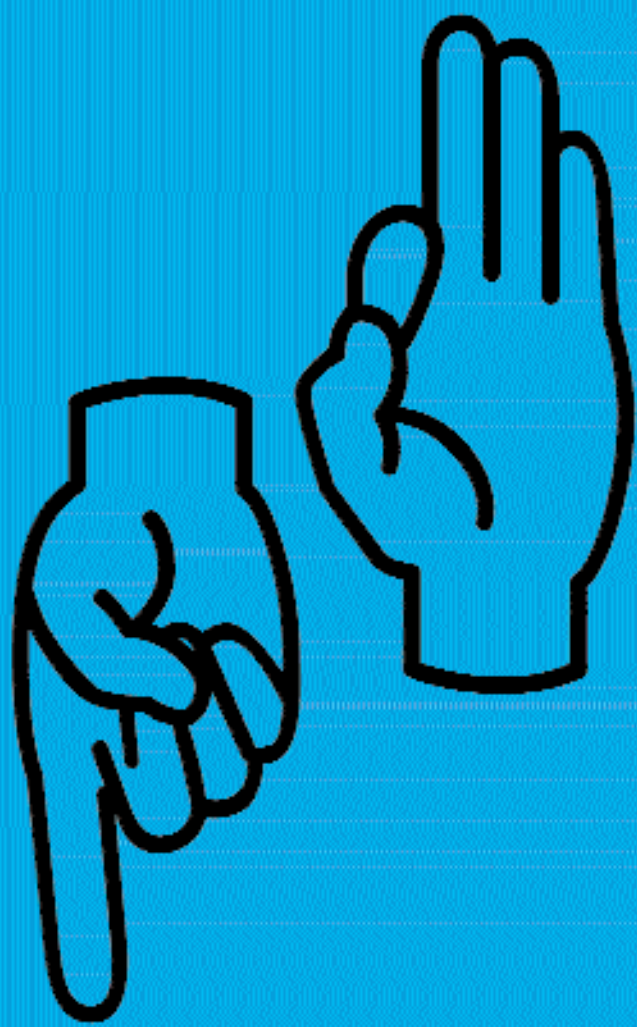
Εκδόσεις Ελληνικής Εταιρίας Προστασίας Αυτιστικών Ατόμων

01. Lorna Wing : Διαταραχές του φάσματος του αυτισμού
02. Sutherland House School for Autistic Children: Η αντιμετώπιση των προβλημάτων συμπεριφοράς σε παιδιά με Αυτισμό
03. Catherine Colia Faherty: Αυτισμός Ένας Ύμνος στην Επικοινωνία
04. Eric Schopler: Εγχειρίδιο Επιβίωσης Γονέων. Ένας οδηγός για την επίλυση κρίσεων στον αυτισμό και τις συναφείς αναπτυξιακές διαταραχές
05. Lorna Wing: Το αυτιστικό φάσμα. Ένας οδηγός για γονείς και επαγγελματίες
06. Rita Jordan: Η εκπαίδευση παιδιών και νεαρών ατόμων
07. Rita Jordan & Powell: Κατανόηση και Διδασκαλία Παιδιών με Αυτισμό
08. Theo Peeters: Αυτισμός. Από την θεωρητική κατανόηση στην εκπαιδευτική παρέμβαση
09. Lucia Arendt: Ζώντας και δουλεύοντας με τον Αυτισμό
10. Val Cumine: Σύνδρομο Asperger. Ένας Πρακτικός οδηγός
11. Paul Shattock: Ο Αυτισμός ως Μεταβολική Διαταραχή
12. Patricia Howlin: Η Θεραπεία των Εμμονικών και Στερεοτυπικών
13. Tony Attwood : Γιατί ο Κρις το κάνει αυτό;
14. Rita Jordan & Stuart Powell: Αυτισμός και Μάθηση. Ένας οδηγός καλής πρακτικής
15. Rita Jordan & Stuart Powell: Οι Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες των Παιδιών με Αυτισμό - Δεξιότητες Μάθησης και Σκέψης
16. Ομάδα Εργασίας Συνδέσμου Διευθυντών Σχολείων : Οι Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες των Παιδιών με Αυτισμό
17. Susan J. Moreno & Anne M. Donellan: Άτομα με Αυτισμό Υψηλής Λειτουργικότητας - Συμβουλές και Πληροφορίες για τους Γονείς και Άλλους που Νοιάζονται
18. Viki Satkeiwicz-Gayhardt, Barbara Peerenboom & Roxanne Campbell: Διασχίζοντας τις Γέφυρες
19. Α' Ευρωπαϊκό Συνέδριο για τον Αυτισμό στην Ελλάδα: Αναζητώντας τον Μίτο της Αριάδνης
20. Διεθνής Οργάνωση Αυτισμού: Περιγραφή του Αυτισμού
21. Hilde De Clercq: Μαμά αυτό είναι άνθρωπος ή ζώο;

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΔΙΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΥΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΤΟΜΩΝ

01. Catherine Faherty: Τι σημαίνει για μένα
02. Νάσια Παναγοπούλου: Η ζωγραφιά της ελπίδας
03. Donna Williams: Κανείς στο πουθενά
04. Gradin Temple: Διάγνωση αυτισμός
05. Françoise Lefevre: Σε παρακαλώ μην το κάνεις αυτό
06. Michael Rutter: Νηπιακός αυτισμός
07. Mira Rothenberg: Παιδιά με πέτρινα μάτια
08. Uta Firth: Αυτισμός
09. Franscesca Harpe: Αυτισμός
10. Ευφροσύνη Καλύβα: Αυτισμός

Τα παραπάνω βιβλία μπορείτε να τα προμηθευτείτε, κατόπιν αίτησης παραγγελίας, από την
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΥΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΤΟΜΩΝ Αθηνάς 2, 2ος Όροφος 10551 ΑΘΗΝΑ,
Τηλ.:210-3216550, Fax:210-3216549 gspap@internet.gr
(Η αποστολή των βιβλίων γίνεται με αντικαταβολή και επωμίζεστε τα έξοδα ταχυδρομείου).

Ειδικά προγράμματα με επιπλέον προνόμια για τα ΑμεΑ

Τα άτομα με αναπηρία αξίζουν και ιδιαίτερα προνόμια. Γι' αυτό η TIM δημιούργησε προγράμματα ειδικά σχεδιασμένα για να τους προσφέρουν περισσότερες δυνατότητες επικοινωνίας:

- Υπηρεσία αυτόματης μετάφρασης των SMS σε φωνή, για τα ΑμεΑ με προβλήματα όρασης.
- 60 SMS δωρεάν το μήνα, για τα ΑμεΑ με προβλήματα ακοής.

Τα ΑμεΑ συνδρομητές της TIM απολαμβάνουν ακόμα έκπτωση 7% στον μηνιαίο λογαριασμό, μεγαλύτερη επιδότηση (20€ επιπλέον), αλλά και χαμηλότερο πάγιο 2ου χρόνου, σε συγκεκριμένα προγράμματα. Γιατί η φροντίδα είναι μια αίσθηση που ξεπερνάει όλα τα προβλήματα.

Για περισσότερες πληροφορίες: 210 5238961 (ΕΣΑΕΑ)

Δεν υπάρχουν όρια.

Η επικοινωνία
γίνεται καλύτερη!

tp

ΦΡΟΝΤΙΔΑ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Η Ε.Σ.Α.Ε.Α. σε συνεργασία με την εταιρία τηλεπικοινωνιών TelePassport, σας προσφέρει το πρωτοποριακό πρόγραμμα «**TP Φροντίδα και Επικοινωνία**». Τώρα, η επικοινωνία γίνεται καλύτερη. Γιατί με το «**TP Φροντίδα και Επικοινωνία**» όλοι μαζί, τα μέλη, οι φίλοι, οι αδελφοί και οι υποστηρικτές της Ε.Σ.Α.Ε.Α. έχετε τη δυνατότητα να απολαμβάνετε παιδικές τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες από την TelePassport με τις χαμηλότερες τιμές της αγοράς. Παράλληλα συνεισφέρετε και στηρίζετε καθημερινά τη συνομοσπονδία μας, αφού μέρος των εσόδων από τις κλήσεις σας προσφέρεται από την TelePassport στην Ε.Σ.Α.Ε.Α. και στους φορείς - μέλη της.

Γιατί να εγγραφείτε τώρα στο πρόγραμμα

Ε.Σ.Α.Ε.Α. - TelePassport "ΦΡΟΝΤΙΔΑ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ";

- Τηλεφωνείτε με τις χαμηλότερες τιμές της αγοράς μειώνοντας τον τηλεφωνικό σας λογαριασμό, έως και **40%**!
- Αποκλειστικά και μόνο τα μέλη της Ε.Σ.Α.Ε.Α. κερδίζουν **ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ**, στις ήδη χαμηλές χρεώσεις του τιμοκαταλόγου της TelePassport: **2%** στις αστικές κλήσεις και **6%** στις υπεραστικές, διεθνείς και κλήσεις προς κινητά!
- Ενισχύετε, βοηθάτε και στηρίζετε την Ε.Σ.Α.Ε.Α. αφού μέρος των εσόδων από τις τηλεφωνικές σας κλήσεις, προσφέρεται από την TelePassport στη συνομοσπονδία και στους φορείς - μέλη της.

Ενημερωθείτε για το πρόγραμμα

"ΦΡΟΝΤΙΔΑ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ"

καλώντας στο 210 5238961

Για τις υπηρεσίες της TelePassport

καλέστε στο 13899 χωρίς χρέωση

www.telepassport.gr

TelePassport®

TELECOMMUNICATIONS

Μας συνδέουν ποδήλα